

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon šte. 3122, 3123, 3124,
8125, 8126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri pošti. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina zfaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg šte. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica šte. 1,
telefon šte. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Važni razgovori v Nemčiji

Po Hitlerjevem govoru v rajhstagu se je zdelo, da je tako zvana vmesna faza med dvema bitkama že zaključena. Hitlerjev poslednji apel na Anglijo je bil po splošnem mnenju izrečen v trenutku, ko je Nemčija že dovršila svoje priprave za poslednji spopad v tej vojni, za obračun z Veliko Britanijo. Zato ni bilo pričakovati, da bi se začetek tretje faze mogel zavleči preko doznana angleškega odgovora na Hitlerjevo ponudbo.

Sedaj v merodajnih nemških in italijanskih krogih zares tudi izjavljajo, da sta govor angleškega zunanjega ministra lorda Halifaxa in značilni molk ministrskega predsednika Winstona Churchilla že prinesla čistočitev o nadaljevanju vojne z Anglijo. Politično-diplomatska vmesna faza vojne, ki se je pričela s podpisom premirja s Francijo, naj bi bila sedaj končana. Razgovoru grofa Ciana v Berlinu in Monakovem 7. in 10. julija ter ponovitve teh konferenc po Hitlerjevem govoru v Rajhstagu 20. t. m. so se tolmačili kot zaključek diplomatskih priprav obeh velesil osi Rim-Berlin pred obračunom z Anglijo. Besedo ima sedaj samo še orožje — to je bilo rečeno.

Ta vtis so le še povečali razgovori, ki sta jih imela s Hitlerjem madžarski ministrski predsednik grof Teleki in zunanji minister grof Csaky v Monakovem 10. t. m. Njihov rezultat so najbolj poklicani nemški in italijanski viri označevali kot nasvet Madžarski, naj svoja sporna vprašanja z Rumunijo odloži do konca vojne, kajti v interesu velesil osi Rim-Berlin ni, da bi kjerkoli v Evropi nastale komplikacije tik pred odločilnim vojaškim spopadom z Anglijo. Iz razumljivih, političnih, vojaških in gospodarskih razlogov si Nemčija in Italija takšnih zapletljivih še posebej ne želita na evropskem jugovzhodu, kjer bo mogoče vsa sedaj še odprta vprašanja rešiti brez prelivanja krvi, čim bo vojna zaključena. Na to pa po nemških in italijanskih predvidevanjih ne bo treba več dolgo čakati.

V tem smislu so rezultate berlinskih in monakovskih razgovorov v prvi polovici julija tolmačili nemški in italijanski listi tudi v svojih razpravah o novi ureditvi Evrope, češ da so pogoj za to ureditev že uresničeni z zmago nemškega orožja na zapadu, da pa bo Evropa dobila svojo končno obliko šele po končani vojni. V luči teh komentarjev in napovedi je bilo torej pričakovati, da bosta Nemčija in Italija trenutno osredotočili vso svojo pozornost predvsem na spopad z Anglijo, to tem bolj, ker sta z nasveti Madžarski že izločili tudi možnost zapletljivosti med državami na evropskem jugovzhodu. Iz zadržanja Madžarske je bilo sklepati, da Evropi v tem pogledu zares ni pričakovati nobenih presenečenj. Očitno je bilo, da je po nujnosti upoštevala tudi Bolgarija, ki postavlja svoje znane zahteve glede južne Dobrudže v tesni povezanosti z madžarskimi zahtevami glede Transilvanije. Tako na Madžarskem in v Bolgariji kakor v Rumuniji smo mogli celo zabeležiti znatno pomirjenje, ki je prišlo do izraza tudi v delni demobilizaciji vseh treh držav.

Največja uganka glede bližnjega razvoja na evropskem jugovzhodu se je zdelo s tem rešena v ozračju, ki je napovedovalo možnost kasnejših mirnih sporazumov med Rumunijo na eni ter Madžarsko in Bolgarijo na drugi strani. Neznanka v teh računih pa so bila značilna notranjopolitična kolebanja v Rumuniji, ki sicer niso tako novega datuma, ki pa so se posebno vidno pokazala po ureditvi besarabskega vprašanja z Rusijo. Od tedaj se zdi, kakor da Rumunija ne more najti prave poti za zavarovanje svojih neposrednih interesov. Zdi se končno, da so hoteli Bolgari doseči rešitev vprašanja južne Dobrudže, ki velja za neprimerno manj sporno od vprašanja Transilvanije, že sedaj z direktnimi pogajanj z rumunsko vlado. To je seveda rumunske negotovosti le še povečalo.

Po vsem tem bi bilo soditi, da se je proti prvotnemu pričakovanju ipak pokazala potreba, da Nemčija, sigurno pooblaščenca tudi od Italije, še pred odločilnim spopadom z Anglijo uredi tudi ta vprašanja v neposrednem stiku z odgovornimi rumunskimi in bolgarskimi državniki, kakor je že poprej storila to glede Madžarov. Zato je nemška vlada pozvala rumunskega ministrskega predsednika Gigurta in zunanjega ministra Manoilescu ter bolgarskega ministrskega predsednika Filova in zunanjega ministra Popova na razgovore z nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom v Solnograd. Te razgovore lahko smatramo za nadaljevanje monakovskih razgovorov med Hitlerjem in madžarskimi državnikoma. Ne moremo napovedovati, ali bodo ta vprašanja o priliki teh razgovorov tudi že dokončno rešena, verjetneje se zdi, da bodo neposredni stiki Nemčije z odgovornimi državniki Rumunije in Bolga-

Tudi Tiso in Tuka pozvana v Nemčijo

Obisk rumunskih, bolgarskih, slovaških in morda tudi madžarskih vodilnih državnikov v Nemčiji bo posvečen v prvi vrsti stabilizaciji razmer na evropskem jugovzhodu pred spopadom Nemčije in Italije z Anglijo

Berlin, 24. jul. br. (Stefani) V vladnih krogih se je danes izvedelo, da sta bila za konec tedna povabljeni v Berlin tudi slovaški prezident msgr. Tiso in predsednik slovaške vlade dr. Tuka. V njunem spremstvu bo tudi Sanjo Mach. Po nekaterih informacijah se bodo njuni razgovori z Ribbentropom in drugimi nemškimi državniki nanašali na novo ureditev odnosov med Madžarsko in Slovaško. Tudi ti razgovori spadajo v okvir osne diplomatske akcije, ki je bila pred kratkim zasnovana v Monakovu in s katero naj bi se začelo stabilizirati položaj v Srednji in južnovzhodni Evropi, kjer hočeta osni velesili zaenkrat ohraniti mir, da bi imeli proste roke za svoj velikopotezni napad na Veliko Britanijo.

Pomen in namen razgovorov

Berlin, 24. jul. p. (Ass. Press.) Na pristojnem mestu so glede obiska rumunskih, bolgarskih in slovaških državnikov izjavili, da je osnovna tendenca teh razlogov miroljubna ureditev in stabilizacija prihodnjega jugovzhoda Evrope. Vsi povabljeni državniki bodo sprejeti tudi pri kancelarju Hitlerju.

V dobro obveščenih krogih zatrjujejo, da bodo povabljeni v Berlin ponovno tudi madžarski ministrski predsednik grof Teleki in madžarski zunanji minister grof Csaky. Na ta način bo prišlo do nekeke neoficijelne konference, dasi verjetno zastopniki posameznih držav ne bodo prišli v direktni medsebojni stik, marveč bo nemška vlada vzela na znanje stališče posameznih držav glede vseh perečih vprašanj, ter skušala nato najti primerno rešitev. Cilj teh razgovorov bo isti kakor je bil cilj razgovorov na nedavni monakovski konferenci.

Nemški listi naglašajo, da gre za ureditev konstruktivnega sodelovanja južnovzhodnih držav, da se končnoveljavno preneha delitev teh držav na revizioniste in protirevizioniste. Splošno prevladuje v berlinskih krogih mišljenje, da bo konec tega tedna obeležen z zelo važnimi diplomatskimi akcijami. Razgovori z zastopniki Rumunije, Bolgarije, Slovaške in verjetno tudi Madžarske bodo trajali vsekakor več dni. Ribbentrop bo v stalnih stikih s posameznimi delegacijami ter bo o razgovorih sproti obveščal kancelarja Hitlerja. Ni pa še mogoče reči, ali bodo ti razgovori prinesli že kako končno odločitev glede odnosov v južnovzhodni Evropi, ali pa bodo le informativnega značaja. V berlinskih krogih naglašajo, da je sedaj prvič v zgodovini dana možnost, da se odnosi med južnovzhodnimi državami postavijo na trajno osnovo in da se odstranijo vsa nasprotja in ustvari stabilnost, ki je ne bo mogoče več porušiti.

Rim, 24. julija. AA. (Stefani) Konferenci, ki bo v Solnogradu med zastopniki bolgarske vlade in z nemškim zunanjim ministrom v. Ribbentropom, nato pa med zastopniki rumunske vlade in nemškim zunanjim ministrom, pripisujejo v italijanskih političnih krogih velik pomen ter izražajo mnenje, da se bo končala s pozitivnim rezultatom. V Italiji spremljajo ta dogodek z največjo pozornostjo in simpatijami. Razen tega naglašajo tudi, da ni izključeno, da bo tej konferenci sledila nova konferenca, na kateri bi sodelovala tudi Italija.

Predmet razprav

Berlin, 24. jul. p. (Ass. Press.) V dobro obveščenih krogih smatrajo, da bodo v Solnogradu razpravljali o vseh vprašanjih, ki se tičejo južnovzhodne Evrope, zlasti pa:

1. O odnosih med Madžarsko in Rumunijo.
2. O odnosih med Rumunijo in Bolgarijo.
3. O odnosih med Rumunijo in Sovjetsko Rusijo.

rije izkoriščeni predvsem za razčiščenje vprašanj, ki bi mogla biti predmet kakršnegakoli spora. Razume se samo po sebi, da bosta pri tem tako Rumunija kakor Bolgarija računali z največjim nemškim razumevanjem za svoje želje in potrebe.

Glede Rumunije je želja Nemčije po direktni informaciji še posebej razumljiva, ker ne gre v tej zvezi le za madžarske ali bolgarske interese, temveč tudi za nemške, in sicer verjetno bolj gospodarske kakor politične interese. V interesu Rumunije pa je, da iz ust nemških državnikov izve podrobnosti o razdelitvi interesnih sfer med Rusijo in Nemčijo, v kolikor bi zanjo poslednje Hitlerjeve izjave o tem ne bile dovolj jasne. Problem evropskega jugovzhoda, njegove končne ureditve in opredelitve bo torej bržkone v svoji celoti predmet novih diplomatskih razgovorov v Nemčiji.

V Sofiji in seveda tudi v Budimpešti pa v tej zvezi naglašajo, da novi razgovori ne morejo spremeniti splošnega položaja, češ da so Nemčija, Italija in Madžarska že zavzele načelno stališče glede vseh spornih vprašanj v tem predelu Evrope. Madžarska se v ostalem v celoti pridružuje bolgarski tezi, da

4. O režimu na spodnjem Dunavu in na izlivu Dunava.

V zvezi s tem so prispele iz Budimpešte vesti, da je rumunska vlada sinoči obvestila madžarsko vlado, da je Rumunija pripravljena pričeti z Madžarsko neposredna pogajanja za ureditev vseh spornih vprašanj ter da je v želji, da se vzpostavi prijateljski odnosi, pripravljena odstopiti Rumuniji del Transilvanije. Tudi Bolgarija upa, da bo pri razgovorih v Solnogradu na zadovoljiv način urejeno vrašanje Dobrudže. V neuračunih, vendar pa dobro obveščenih berlinskih krogih v zvezi s tem izjavljajo, da je Nemčija nasetovala Rumuniji, naj stori vse, kar je mogoče, da olajša ureditev prilik v južnovzhodni Evropi.

Bolgarske nade

Sofija, 24. jul. p. (BTA). Predsednik vlade Filov in zunanji minister Popov odpotujeta jutri opoldne v Berlin. Spremljati ju bodo generalni tajnik zunanje ministrstva Simonov, strokovni ekspert dr. Bernakov ter generalni tajnik notranjega ministrstva Gančev. Bolgari potujejo preko Beograda in Budimpešte v Berlin. V uradnih bolgarskih krogih odklanjajo za enkrat o tem potovanju vsako službeno izjavo, izjavljajo pa, da docela zaupajo Nemčiji. V bolgarskih političnih krogih so prepričani, da se bodo tokrat razčistila vsa revizionistična vprašanja v Podunavju in na Balkanu.

Na vprašanje, ali je pričakovati od razgovorov v Nemčiji že takoj kakšne praktične rezultate, izjavljajo v merodajnih bolgarskih krogih, da ni računati s takojšnjimi teritorialnimi revizijami, ker je bilo v Berlinu že ponovno izjavljeno, da se morajo teritorialne revizije odgoditi do konca vojne. Tako Bolgarija kako tudi druge prizadete države na jugovzhodu Evrope so še svojočasno na to pristale. Ker vojna še ni končana in prav za prav šele stopa v odločilno fazo, je pričakovati od berlinskih razgovorov le načelnih sklepov, da se odstrani nevarnost, ki tiči v sedanjih kompliciranih situaciji.

Madžarski zahtevajo Sedmograško

Bern, 24. jul. p. (Ass. Press.) Dopisnik »Basler Nachrichten« poroča iz Budimpešte, da je Rumunija ponudila Madžarski del Transilvanije, ki za Rumunijo sploh nima nobenega posebnega pomena. Toda v madžarskih vladnih krogih izjavljajo, da se Madžarska s to ponudbo ne more zadovoljiti, marveč, da vztraja na tem, da vrne Rumunija Madžarski vse ono ozemlje, ki je poprej tisolet pripadalo Madžarski. Obenem javlja list, da so v Budimpešti z velikim nezaupanjem sprejeli vest o imenovanju bivšega rumunskega zunanjega ministra Gafenca za rumunskega poslanika v Moskvi. Prepričani so, da se skriva za tem imenovanjem nov rumunski maneuver ter da ima Gafencu nalogo vzpostaviti čimbolj prijateljske odnose Rumunije s Sovjetsko Rusijo, da bi se Rumunija na ta način izognila teritorialnim koncesijam v korist Madžarske. Pozornost je zbudila tudi izjava ministrskega predsednika grofa Telekija, da ostane madžarska vojska še nadalje pripravljena za vsak primer.

Odmev v Rumuniji

Bukarešta, 24. jul. p. (Rador). V rumunski javnosti z velikim zanimanjem pričakujejo rezultat razgovorov v Nemčiji ob priliki sestanka rumunskih, bolgarskih, slovaških in verjetno tudi madžarskih državnikov z predstavniki Nemčije. Zlasti zanima javnost, ali bo na teh sestankih govorila tudi o teritorialni reviziji, posebej kar se tiče Transilvanije in Dobrudže. V krogih blizu vlade izjavljajo, da gre v

je treba vsa sporna vprašanja na evropskem jugovzhodu rešiti brez prelivanja krvi in s sporazumi. Toda medtem ko so se Madžari po monakovskih razgovorih sprijaznili z odločitvijo rešitve teh vprašanj do konca sedanje vojne, napovedujejo sedaj, da bodo rešena v najkrajšem času in ne glede na nadaljevanje vojne proti Angliji. Ako je temu tako, potem bo pomen novih razgovorov v Nemčiji prav v tem, da bodo služili kot priprava za dokončno likvidacijo glavnih spornih vprašanj na Balkanu še pred nemško-italijanskim skupnim napadom na Veliko Britanijo. To nam bo jasno že v nekaj dneh. Za takšne namene Nemčije v Evropi sploh pa govori tudi najnovejši poziv dr. Tisu in predsedniku slovaške vlade, da poudari tudi onadva ta teden na razgovore v Nemčijo. Gre torej, kakor vidimo, za zelo obsežno diplomatsko akcijo Nemčije pred odločilno fazo vojne.

Vse diplomatske akcije se morajo danes presojati seveda izključno v zvezi z dogodki na bojiščih. Konferenca v Solnogradu imajo zato gotovo tudi značaj popolnega razčiščenja vojnega položaja v jugovzhodnem predelu Evrope, predno pristopi Nemčija k izvajanju svojih nadaljnjih vojaških ukrepov.

vsej zadevi za kompromisno rešitev, pri čemer bi morale ne samo Rumunija, marveč tudi Madžarska in Bolgarija doprinesiti svoje žrtve. Po splošnem mnenju rumunskih krogov bo prišlo na teh sestankih do načelnega soglasja, v čigar okviru se bo nato rumunska vlada neposredno pogajala s prizadetimi državami, pri čemer bo po potrebi posredovala Nemčija. Pogajanja bi se začela takoj po končanih razgovorih v Nemčiji.

Kot prvi korak k ureditvi razmer pričakujejo splošno premirje v tisku. Rumunija je že po razgovorih, ki so se vodili v Bukarešti z nemškim in italijanskim poslanikom, pristala na direktna pogajanja. Mislijo pa, da se bodo ta pogajanja končala šele po vojni in da pred koncem vojne ni računati z nikako teritorialno revizijo, da bi se na ta način preprečil vsak novi spor.

Moskva odobrila Gafencovo imenovanje

Bukarešta, 24. julija. AA. (DNB). Določa se, da je vlada sovjetske zveze pristala na imenovanje bivšega rumunskega zunanjega ministra Gafenca za rumunskega poslanika v Moskvi.

V Rumuniji stavke prepovedane

Bukarešta, 24. julija. AA. (DNB). Z novim delavskim zakonom so v Rumuniji prepovedane stavke. Isti zakon daje podjetjem možnost prekorajiti osemurni delovnik.

Moskva demantira

Moskva, 24. jul. j. (Tass). Razširile so se vesti,

1. da je Sovjetska unija sklenila z vlado Velike Britanije pogodbo, po kateri naj bi Sovjetska unija dobavila Angliji letala v vrednosti 200 milijonov funtov sterlingov.
2. da vodi Sovjetska unija trgovinska pogajanja s ciljem, da bi se trgovina med Sovjetsko unijo in Turčijo dvignila do celokupne vrednosti 20 milijonov turških funtov,

Rumunija v ospredju

Italo Zingarelli o poskusu mirne ureditve balkanskih problemov — Negotovost glede Turčije

Milan, 24. jul. z Sestanek bolgarskih in rumunskih državnikov z Ribbentropom je izzval v italijanskih političnih krogih živahen odmev. Italo Zingarelli poroča v »Stampi«, da bo imel Ribbentrop najprej sestank z bolgarskimi in šele nato z rumunskimi državniki. Iz tega sklepa, da bo pri tej priliki govorila tudi o ureditvi problema Dobrudže. Bolgarski listi smatrajo to za prvi resni poskus, da se balkanski problemi rešijo na mirnem način.

Stališče Rumunije se ni mnogo spremenilo. Rumunija je sicer pripravljena pristati na gotove teritorialne koncesije, toda vse njeno stremiljenje gre za tem, da čimbolj pridobi na času, naglašajoč, da po hudi operaciji v Besarabiji in Bukovini ne bi mogla prenesti takojšnje nove in težke operacije na jugu in zapadu. Po poročilih iz Budimpešte bo rumunskim državnikom vsekakor v Solnogradu postavljena zahteva, da pristanejo na teritorialne koncesije.

Temna točka na balkanskem obzorju je po poročilu »Stampa« slej ko prej Turčija, kjer niso nič kaj navdušeni nad to akcijo. Na Hitlerjev govor so turški listi odgovorili z očitno demonstracijo proti Nemčiji in za Anglijo. Vse kaže, da skuša Turčija kar najbolj ustreči Sovjetski Rusiji. Značilni so tudi pozivi na naslov Bolgarije, naj nikar ne zaupa državam osi, marveč naj se direktno sporazume s svojimi sosedi.

Skrbi Bukarešte

Basel, 24. jul. z Po poročilih »Basler National-Zeitung« iz Bukarešte ni dvoma, da bo na sestanku v Solnogradu glavni predmet razgovorov razmerje Rumunije do Sovjetske Rusije. Zadnji Hitlerjev govor je izzval v Rumuniji precejšnje vznemirjenje, ker je kancelar Hitler izrecno odobrili okupacijo Besarabije in severne Bukovine s strani Sovjetske Rusije in s tem razbilil upanje, da bi mogla Rumunija dobiti pri Nemčiji podporo proti morebitnim nadaljnjim zahtevam po odcepitvi rumunskega ozemlja.

V Bukarešti se tudi boje, da bi utegnili Rumunija po razdelitvi interesnih področij med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo priti pod sovjetski vpliv. Zaradi tega si bodo rumunski državniki v Solnogradu prizadevali, dobiti jasnost o tem vprašanju, ki je za Rumunijo življenjske važnosti. Dopisnik »Basler National-Zeitung« je mnenja, da bodo skušali v Solnogradu doseči čim boljše razmerje Rumunije do Sovjetske Rusije. Imenovanje bivšega zunanjega ministra Gafenca za rumunskega poslanika v Moskvi predstavlja prvi korak na tej poti. Verjetno je tudi, da bodo v Solnogradu razpravljali tudi o bodočem razmerju Rumunije do Balkanske zveze.

Basel, 24. julija. z Južnovzhodni dopisnik »Basler Nachrichten« poroča, da potujejo v rumunskih diplomatskih krogih,

3. da je Sovjetska unija poslala Rumuniji ultimatum, v katerem jo poziva k sestavi denokratične vlade, ker bi bilo sicer plodonosno sodelovanje med obema državama nemogoče.

Agencia Tass je opolnomočena izjaviti, da vse te vesti ne odgovarjajo resnici, marveč, da so prosto izmišljene.

Odnosi med Anglijo in Rumunijo

Bukarešta, 24. jul. AA. (DNB). Rumunska vlada je odpoklicala svojega dosedanjega poslanika v Londonu Tilea. Poslanik Tilea je n. pr. pred sklenitvijo rumunsko-nemškega gospodarskega sporazuma meseca marca 1939 razširjal vesti o ultimatu, ki ga je Nemčija poslala Rumuniji.

London, 24. jul. br. (CBC) V tukajšnjih diplomatskih krogih mislijo, da je treba računati v najkrajšem času s prekinitvijo diplomatskih odnosov med Anglijo in Rumunijo. Rumunsko poslanstvo v Londonu sicer zanika, da bi bil rumunski poslanik že odpoklican, kakor je to objavil smod kodanjski radio, ki je pod nemško kontrolo, vendar pa smatrajo, da se rumunski poslanik Tilea, ki je bil pozvan v Bukarešto, ne bo več vrnil na svoje mesto.

Poslanik Papen odpotuje v Berlin

Carigrad, 24. jul. p. Nemški poslanik v Ankari Papen odpotuje v petek na poziv nemške vlade z letalom v Berlin. Namen njegovega potovanja ni znan.

Perzija in Rusija

Teheran, 24. julija. AA. (DNB). Tukajšnje časopise uradno poroča, da je v Moskvo odpotovalo iransko zastopstvo zaradi rešitve tranzitnih in transportnih vprašanj. Gre za konferenco, za katero so se odločili o priliki sklenitve nove rusko-iranske trgovinske pogodbe.

da bo Rumunija na solnograškem sestanku stavila predloge glede teritorialnih koncesij. Rumunska vlada je po teh informacijah pripravljena odstopiti del rumunskega ozemlja in pristati na izmenjavo obmejnega prebivalstva. Z rumunske strani bo tudi izražena želja, naj bi se po ureditvi teh vprašanj sklenil prijateljski pakt med Rumunijo in Madžarsko, da bi imela Rumunija na ta način za daljšo dobo zavarovano svojo zapadno mejo. Slične predloge bo stavila Rumunija tudi glede Bolgarije. Ni pa nobenih zanesljivih vesti o tem, kako daleč je Rumunija pripravljena ustreči revizionističnim zahtevam Madžarske in Bolgarije.

Poročilo nemškega vojnega poveljstva

Berlin, 24. julija. AA. (DNB) Vrhovno poveljstvo poroča:

Neka nemška podmornica je izvedla napad na konvoj, ki je plul ob močnem spremstvu ter torpedirala dve sovražni oboroženi trgovski ladji s skupno tonažo 14.000 ton.

Zaradi slabih vremenskih razmer je bilo udeleževanje letalskih sil malenkostno. V južni Angliji so bile bombardirane železniške proge, ceste in skladišča vojnega materiala. Pri ogledniških poletih nad Kanalom in ob južni obali Anglije so nemška letala potopila z bombami dve patrolni ladji in eno ladjo za pobiranje min ter posredovali tudi še neko četrto ladjo. V Severnem morju se je našim bombnikom posrečilo potopiti eno sovražno podmornico.

V noči od 23. na 24. julija so britanski bombniki metali nad severno in zapadno Nemčijo na več mest bombne, niso pa dosegli večjega uspeha. Naša ponočna lovška letala so sestrelila dva sovražna aparata, naša protiletalska artilerija pa še enega. Eno naše letalo se ni vrnilo.

Berlin, 24. julija. AA. (DNB) Spet se je nekemu nemškemu vojnemu letalu posrečilo uničiti eno britansko podmornico. Dramatičen boj, o katerem govori današnje poročilo vrhovnega poveljstva je bil zelo kratak. O priliki ogledniškega poleta nad severnim delom Severnega morja je nemški bombnik opazil 23. julija sovražno podmornico vzhodno od škotskega pristanišča Aberdeen. Predno se je podmornica mogla potopiti, se je bombnik spustil na 80 m višine in uničil podmornico. Dve bombi sta padli neposredno pred podmornico, tretja pa jo je zadela za stolpom. Nekaj minut za tem, so se na morju pojavili madeži olja. Po treh ali štirih minutah se je sovražna podmornica potopila. Nemški bombnik je še dal čas krotil nad krajem, kjer se je odigral ta boj, da bi mogel nuditi morebitno potrebno pomoč mornarjem s potopljene podmornice. Toda razen razbitih reševalnih čolnov in madežev olja ni bilo mogoče odkriti ničesar.

SOVJETSKA UNIJA IN FINSKA

Moskovska vlada z vso pozornostjo spremlja notranjepolitični razvoj in razvija živahno propagando na Finskem

Moskva, 24. jul. j. (DNB) Sodeč po pisanju sovjetskega tiska, posveča Sovjetska unija zadnji čas čedalje večjo pozornost precej napetemu notranjepolitičnemu položaju na Finskem, ki se je pojavil kot posledica težav v gospodarstvu in poslabšanih prilik na delovnem trgu. Danes prinašajo moskovski listi ponovno poročila iz Helsinkija, v katerih obravnavajo, sklicujoč se na finske vire, težaven položaj, v katerega je zašlo finsko kmečko prebivalstvo. Pozorno beležijo moskovski listi tudi ponovno dovolitev obstoja reakcionarne laponske stranke ter ovire, ki jih finska oblast stavlja delovanju »Društva za prijateljstvo in mir s Sovjetsko unijo«. Listi beležijo, da je to društvo v kratkem času svojega obstoja, to je od letošnjega aprila, doseglo za finske prilike izredno visoko število 3000 članov. Glavni namen tega društva je, doseči trajne prijateljske odnose s Sovjetsko unijo in uživa zaradi tega svojega programa zlasti v finskih delavskih slojih velik ugled, ker nastopa hkrati proti zavzetim politikom socialnih demokratov na Finskem.

Zahteva po demobilizaciji finske vojske

Stockholm, 24. jul. br. (Reuter) Tu so se razširile vesti iz Finske, da je sovjetska vlada zahtevala od finske vlade takojšnjo in popolno demobilizacijo finskih oboroženih sil. Finska vlada je na rusko zahtevo pristala ter se je demobilizacija že pričela. Tudi drugače je opaziti, da je nastala nova napetost v odnosih med Rusijo in Finsko. Sinoči so n. pr. po radiu v Moskvi izražali nezadovoljstvo ruskih političnih krogov, ker je finska vlada dovolila ustanovitve skrajne desničarske organizacije »Lapso«, ki ima docela narodnosocialistični program. Helsinkij, 24. jul. j. (United Press). Iz krogov, ki so blizu finskim vojaškim oblastem, se je izvedelo, da namerava Sovjetska unija zahtevati od Finske popolno demobilizacijo finske armade. To vest pa je treba sprejeti še z rezervno, ker se iz nobenih drugih virov ne potrjuje. Helsinkij, 24. jul. j. (DNB) Glede na neko vest agencije United Press o ruski zahtevi po popolni demobilizaciji Finske, je tukajšnja državna informacijska centrala danes zjutraj izjavila, da ni nobenih vzrokov za take sovjetske zahteve. Finska vlada o tem ničesar ne ve. Tudi v krogih, ki so blizu finskemu zunanjemu ministrstvu, izjavljajo, da ta vest ne temelji na stvarnih dejstvih.

Odmev priključitve baltičskih držav

Moskva, 24. jul. j. (DNB) Osrednji predmet, s katerim se je zmerom prvenstveno bavi sovjetski dnevni tisk, so dogodki v baltičskih državah. Posamezni moskovski listi poročajo zelo obširno o pogajanjih z baltičskimi republikami ter o velikih manifestacijah, ki so sledile po objavi vključitve baltičskih držav v sestav Sovjetske unije. V tej zvezi objavljajo rusko časopisje tudi vtiske, ki jih je vest o priključitvi baltičskih republik sprožila drugod po svetu. Očitno zanima sovjetski tisk v prvi vrsti stališče, ki sta ga do priključitve zavzeli Nemčija in Italija. Glede Nemčije naglašajo moskovsko časopisje, da so v merodajnih berlinskih krogih izjavili, da priključitev baltičskih držav k Sovjetski uniji interesov Nemčije v ničemer ne zadeva. V odločujočih italijanskih krogih pa vlada mnenje, da so se ti dogodki pripetili v prostoru, v katerem Italija nima svojih interesov. Govor angleškega zunanjega ministra lorda Halifaxa, ki je v vsem svetovnem časopisju takoj drugi dan našel živahen odmev, so objavili moskovski listi še danes v kratkih izvlečkih, toda pod zelo velikimi naslovi, v katerih ugotavljajo, da je Halifax dokončno odklonil Hitlerjeve mirovne pogoje.

Sklicanje vrhovnega sovjetskega sveta

Moskva, 24. jul. j. (DNB) Moskovska medijska postaja je javila, da bo vrhovni sovjetski svet sklican na svoje sedmo zasedanje 1. avgusta. Na tem zasedanju bo vrhovni sovjetski svet stališče glede vprašanja priključitve treh baltičskih držav ter priključitve Besarabije k moldavski sovjetski republiki. Moskva, 24. jul. br. (CBC) Na zasedanju vrhovnega sveta sovjetoj bo podal predsednik vlade in komisar za zunanje zadeve Molotov obširen eksponat o mednarodnem položaju in o zunanji politiki Sovjetske unije. Eksponat Molotova pričakujejo v moskovskih diplomatskih krogih z velikim zanimanjem, ker pričakujejo, da bo pri tej priliki govoril tudi o problemih Daljnega vzhoda ter o stališču Sovjetske unije do položaja na Bližnjem vzhodu ter v južnovzhodni Evropi.

Skirbi švedske

Stockholm, 24. jul. j. (T. O. P.) V odgovornih švedskih krogih se je pojavila bojazn, da ne bi vključitev baltičskih držav v sestav Sovjetske unije le še bolj povečala že itak zelo eksponirani zunanje politični položaj švedske. K temu pomislekom pripominjajo v diplomatskih krogih, da bi bojazn švedske lahko postala upravičena šele v primeru, ako bi Sovjetska unija predložila kakšne nove zahteve Finski, o čemer pa zaenkrat ni še ničesar znanega.

Stališče Amerike

Zeneva, 24. jul. j. (DNB) Francoski list »Petit Dauphinois« poroča v današnji izdaji iz Washingtona, da je znani ameriški državni podtajnik Sumner Welles dal zastopnikom tiska naslednje izjavo o stališču Zedinjenih držav glede na sovjetsko aneksijo treh baltičskih republik: »Ameriški narod je nasprotnik vsakršnih akcij, ki imajo za podlago silo, ali pa samo grožnjo, da se bo sila uporabljala. Navzlic temu, da se bo komunistični parlament omenjenih treh malih narodov izrekli za zedinjenje s Sovjetsko unijo, bo zme-

riška vlada še nadalje priznavala njihove poslanike v Zedinjenih državah, ker zagovorniki suverenitete niso imeli prilike, da bi lahko tudi oni izrazili svoje mnenje o priključitvi.

New York, 24. jul. j. AA. (DNB) Na osnovi odredbe ameriškega finančnega ministra se smatrajo za zamrznjene vse terjatve baltičskih držav v Zedinjenih državah, ki znašajo 990.000 dolarjev.

Razgovori poslanika Crippsa v Moskvi

Moskva, 24. jul. j. br. (Reuter) Včeraj popoldne je bil angleški poslanik Cripps v komisariatu za zunanje zadeve. Sestel se je s pomočnikom komisarja Losovskim. Razgovor je trajal skoraj polduro uro. O

Francoski apel na Nemčijo

Vsej Franciji grozi na zimo lakota, ako ne pride nujno pomoč

Grenoble, 24. jul. j. br. (CBC). Ves francoski tisk z oficijoznim »Petit Dauphinois« na čelu naslavlja danes apel na Nemčijo, naj prisloži Franciji na pomoč, ker ji grozi neizogibna katastrofa. Zaradi prekinitve vsega uvoza je zavladalo v nezasedenem in v zasedenem delu Francije ter v afriških kolonijah tako pomanjkanje živil in kurjave, da Francija sama temu v sedanjem položaju ne more odproči. Če Nemčija ne dopusti, da se razmere v Franciji naglo uredijo, bo na zimo zavladala v Franciji taka lakota, kakršne še ni bilo v vsej njeni zgodovini. Posebno otežkoča položaj tudi dejstvo, da se begunci iz zasedenega ozemlja, ki so se zatekli v nezasedeno ozemlje, nočejo vrniti na svoje domove, kar problem prehrane silno komplicira.

Proti židom in masonom

Pariz, 24. jul. j. AA. (DNB). Pariški časopis pišejo, da je treba Francijo očistiti nezaželenih elementov. Smatrajo, da je zdaj prišel čas, da se upravi aparat, banke, trgovine, borze, visoke šole in tisk očisti. Kot največji škodljivci se omenjajo židi in prostozidarji, ki so se spet poskušali prirediti v prvi vrsti. Franciji bi morali v tej smeri vložiti vse napore in predvsem zapreti prostozidarske lože in zavetišča nezanešljivih osebnosti, kajti samo pod tem pogojem se bo moglo začeti socialno pomirjenje.

Francija za Anglijo sovražno ozemlje

London, 24. jul. j. br. (CBC). Danes je bilo uradno objavljeno, da bo smatrala Anglija odslej vse Francijo ter vse njene severnoafriške kolonije za sovražno ozemlje. Sirija se bo obravnavala s strani Anglije kot posebno mandatno ozemlje, do čim bo smatrala Indokino in otočje na

njem ni bil izdan nikak službeni komunikacija.

Nemci potopili grški parnik

Stockholm, 24. jul. j. (TOP) Kakor poročajo iz Capetowna, je neka britanska tovarna ladja izkrcala tamkaj posadko grškega parnika »Admastosa« (7466 ton), ki je plul v angleški službi in pod angleško stavo. Parnik je ustavila neka nemška podmornica na Atlantiku. Ker je bilo pri preiskavi ugotovljeno, da vozi parnik angleško blago, je nemška podmornica ukazala posadki, naj se izkrci, nakar je ladjo s topovskimi streli potopila. Posadko, ki je odplula v reševalnih čolnih, je sprejel na krov neki angleški parnik, ki jo je nato izkrcal v Capetownu.

Daljnem vzhodu za neodvisno francosko posest.

Spomenik žrtvam

bitke pri Oranu

Alžir, 24. jul. j. AA. (Havas). Častniki in posadka ladje »Rigot de Jenouis« so včeraj slavnostno odkrili spomenik, ki so ga postavili svojim tovarišem mornarjem, ki so padli o priliki pomorske bitke v Oranu. Spomenik je blagoslovil alžirski naskof. Admiral Ferrard je imel govor, v katerem je izrazil spoštovanje padlim francoskim mornarjem.

Obnovitvena dela v Franciji

Vichy, 24. jul. j. AA. (Havas). Predstavniki vlade in predstavniki industrijskih skupin so imeli včeraj sejo, na kateri so razpravljali o vprašanju zaposlitve delavcev v tovarnah tako v zasedenem kakor v svobodni Franciji. Predvsem bodo začeli popravljati železniške proge v zasedenih krajih ter graditi trgovinske ladje.

Odvzem francoskega

državljanstva

Vichy, 24. jul. j. AA. (Havas). Ministrski svet je sprejel dekret, na osnovi katerega se odvzame francosko državljanstvo in zapleni imovina vsem onim osebam, ki so zapustile Francijo med 10. majem in 30. junijem, niso pa imele nobenega dovoljenja za odhod v inozemstvo in ne morejo navesti verjetnih razlogov za samolastno zapustitev francoskega ozemlja.

Angleško brodovje

odplulo iz Singapura

Tokio, 24. jul. j. br. (Domej). V pretekli noči je eskadra angleškega vojnega brodovja nenadno zapustila Singapur in odplula v neznano smer. V Singapurju je ostalo le manjše število angleških ladij.

Vojna v Sredozemlju

Italijansko vojno poročilo javlja potopitev enega avstralskega rušilca in ene podmornice

Rim, 24. jul. j. br. (Stefani) Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je objavilo danes opoldne vojno poročilo, v katerem pravi:

Neka naša podmornica je v vzhodnem delu Sredozemskega morja potopila en avstralski rušilec in eno podmornico. Formacija naših podmornic je bombardirala bencinske tanke v pomorskem oporišču na Malti. Kljub hudemu protiletalskem ognju sovražnika ji je uspelo zadeti več objektov, v katerih so izbruhnili veliki požari.

V Severni Afriki sta bili v letalskem spopadu sestreljeni dve sovražni letali tipa »Gloster«. Na naši strani ni bilo nobene izgube.

V noči na 24. je pričelo na alarm iz Gaste protiletalsko toplotno v Rimu močno streljati. Streljanje se je nekoliko kasneje ponovilo. Na področju Rima ni padla nobena bomba. Nekaj ljudi je bilo ranjenih od drobcev protiletalskih granat.

Rim, 24. jul. j. br. (Stefani) Poročajo še naslednje podrobnosti o letalskem napadu v pretekli noči na Maltu:

Skupina italijanskih letal se je še pred polnočjo odpravila s svojega oporišča na napadalen polet. Noč je bila izredno jasna. Opolnoči so bila letala že na sredni poti. Napad je potekel povsem regularno. Letala so v treh presledkih napadla neposredno bencinske tanke in v maltski vojni luki. Sovražnik je bil očitno iznenaden, ker protiletalski ogenj sploščati ni bil močan, pozneje pa je postal naravnost peklenski. Zaradi tega so povzročali letalom precejšnje ovire. Kljub temu so iz različnih višin odvrzla dokaj zažigalnih bomb. Več tankov je eksplodiralo in so nastali veliki požari. Gost črn dim je dokazoval, da je italijanski napad popolnoma uspel. Letala so se tedaj vrnila in so se pred zoro vsa srečno pristala na svojem oporišču.

Akcije angleškega letalstva

Kairo, 24. jul. j. br. (Ass. Press) Angleško letalsko poveljstvo v Kairu je danes opoldne objavilo službeno, da so angleška letala v ponedeljek zvečer bombardirala italijansko vojno luko Tobruk v Libiji. Posebno hudo je bil poškodovan pomol, ob katerem pristajajo podmornice. Na pomolu so nastale 4 eksplozije. Očitno je eksplodiralo večje število torpedov.

Včeraj so angleška letala bombardirala letališče v El Gubiju in El Adenu. Eno italijansko letalo je bilo uničeno. Nadalje so angleške bombe napravile mnogo škodo na letališču Um Hagarju. V bližini Masaua je bilo sestreljeno neko italijansko le-

Po dokončni zavrnitvi nemške mirovne ponudbe

Danski listi napovedujejo, da se bo nemški napad na Anglijo pričel 1. avgusta in da bo Anglija poražena v 3-8 tednih

Kodanj, 24. jul. j. (DNB). Današnji kodanjski jutranji listi ugotavljajo, da je postal položaj sedaj povsem jasev. V nasprotju z včerajšjo domnevo, da bo na mirovno pobude vodje rajha odgovoril angleški zunanji minister Churchill kot odgovorni angleški vladni šef, se mora sedaj smatrati, da je bil angleški odgovor že podan po besedah zunanjega ministra Halifaxa ter da je Anglija dokončno zavrnila nemško mirovno ponudbo. Kocka je padla.

Vsi berlinski dopisniki danskega tiska so si edini v tem, da pride sedaj nemški napad na Anglijo. Berlinski korespondent vodilnega lista »olitiken« trdi, da na veliki splošni napad na Anglijo ne bo treba več dolgo čakati. Zadnje dni se v Berlinu imenujejo že začetni datum 1. avgust, ki so ga v poučenih berlinskih vojaških krogih navajali že v začetku julija. Računajo, da bo vojni pohod proti Angliji trajal 3 do 8 tednov. Nikakega dvoma ni, da se bo vojna proti Angliji vodila dokaj brezobzirno.

Stockholm, 24. jul. j. s. (DNB). Današnji švedski listi ugotavljajo, da se mora po izostanku pričakovane Churchillovega govora smatrati, da je že z zadnjimi ugotovitvami angleškega zunanjega ministra lorda Halifaxa ugasnilo poslednje upanje na mir med Anglijo in Nemčijo. Berlinski dopisnik lista »Stockholms Tidningen« pravi: Ničve več ne more rešiti Anglije pred njeno usodo. V starih vseh vrst nemškega orožja se dela z mrzlično naglico. Dokončujejo se poslednje priprave na načrtih, po katerih hoče Nemčija prisiliti Anglijo na koleno. Nemška organizacija je izvedena do najmanjših podrobnosti.

Helsinki, 24. jul. j. (DNB). Listi »Uusi Suomi« poročajo iz Londona, da je angleška javnost z začudenjem vzela na znanje nemške trditve, češ, da je samo plutokracija v Angliji kriva za sedanje stališče angleške vlade. V resnici ravno angleški delavski razred odklanja vsako misel na sklenitev mira. Na splošno vlada naziranje, da je treba ravno imovite razrede obdolžiti krivde za kapitulacijo Francije. Zaradi tega bi bilo treba tudi v Angliji v prvi vrsti v imovitih plasteh iskati ljudi, ki bi bili za vsako ceno pripravljeni sklepati o miru z Nemčijo.

Churchill v avdienci

Zeneva, 24. jul. j. (DNB). Oficijozni »Petit Dauphinois« poroča iz Londona, da je angleški kralj včeraj zvečer sprejel v avdienci ministrskega predsednika Winston Churchill v Buckinghamski palači. Churchill je ostal pol ure pri kralju na razgovoru. Nadalje je bil včeraj sprejet v avdienci generalštabni šef angleške zračne armade, letalski maršal sir Cyril Newall. Na drugem mestu poroča isti list, da so dobili vsi angleški listi od oblasti nalog, da ne smejo prinašati nikakih izjav ali člankov izpod peresa znanega pisatelja Bernarda Shawa.

Obojestranski letalski napadi

London, 24. jul. j. br. (Ass. Press) Nemški letalski napadi na Veliko Britanijo so se nadaljevali tudi v teku včerajšnjega dne in v pretekli noči. V službenem komunikatu, ki ga je izdalo letalsko ministrstvo, je rečeno, da so bila pri tem 4 nemška letala sestreljena. Prvo in drugo ob kentski obali, tretje je postalo žrtev spopada z angleškimi lovci, ki so pregnali skupino nemških bombardiranj, ko je napadla neke ladje na Kanalu, četrto pa je bilo sestreljeno nad jugozapadno Anglijo.

London, 24. jul. j. br. (Ass. Press) O angleških letalskih napadih na nemške vojaške objekte je letalsko ministrstvo danes izdalo komunikate, v katerem pravi, da so angleški bombardniki v noči na torko uspešno bombardirali in poškodovali letalsko tovarno Focke-Wulf pri Bremenu. Bombardirali so tudi Kruppove jeklarne pri Essenu, ki jim je bila prizadejana pre-

Negotovost v Ameriki

Zaradi nejasnega položaja se Amerika mrzlično pripravlja na obrambo — Uvedba splošne vojaške obveznosti

New York, 24. jul. j. br. (Ass. Press.) Vojaški odbor ameriškega senata je sinoči po daljši razpravi sprejel načrt zakona, s katerim se bo v Zedinjenih državah omogočila uvedba splošne vojaške obveznosti. Zakonski načrt določa registracijo vseh moških v Zedinjenih državah v starosti od 21. do 62. leta. Registriranih bo tako 24 milijonov ljudi.

Že v prvem letu, ko bo na podlagi tega zakona uvedena vojaška službena obveznost, bo vpoklican k vojakom polduro milijon ljudi v starosti od 21. do 39. leta; ne bodo pa vpoklicani vsi obvezniki teh letnikov.

Panameriška konferenca

Havana, 24. jul. j. AA. (Reuter) Včeraj je bila tajna seja vseameriške konference. Zunanji minister Zedinjenih držav Cordell Hull je bil izvoljen za predsednika komisije za ohranitev miru, mehiški delegat za predsednika gospodarske komisije, argentinski delegat Melo pa za predsednika komisije za nevtiralnost.

Havana, 24. jul. j. (Stefani) Danes je pričel zasedati gospodarski odbor panameriške konference. V njem republike Argentina, Brazilija in Čile niso zastopane. Vse kaže, da se bodo uprle ojačenju gospodarske kontrole Zedinjenih držav nad ostalimi ameriškim kontinentom, ki se pripravljajo posebno v zvezi s povečanimi krediti ameriške izvozne in uvozne banke, ki naj bi povečala trgovinski promet med Zedinjenimi državami in ostalimi ameriškim republikami.

Filipini so se odločili za razorožitev

Manila, 24. jul. j. br. (CBC) Predsednik Filipinov Queson je poslal parlamentu poslanico, v kateri predlaga, naj se opusti vse filipinski obrambni sistem, ker se je izkazal, da se Filipini sploh ne morejo braniti pred morebitnim napadom. Zaradi tega smatra, da so tudi vsi izdatki za obrambo brezuspešni. Izdatki, namenjeni do sedaj za vzdrževanje 10.000 mož redne ter 150.000 mož rezervne vojske, naj se uporabijo za ljudsko prosveto, da bi se na ta način dvignil moralni odpor prebivalstva. Parlament, ki se bo v kratkem sestel, da razpravlja o tem predlogu predsednika, bo njegovi želji brez dvoma ugodil.

cejšnja škoda. Nadalje so bili bombardirani tanki strojna olja pri Hamburgu in Gelsenkirchenu. Napadenih je bilo tudi več letališč. Med njimi je bilo najbolj poškodovano ono pri Bielefeldu. Na Nizozemskem je bilo bombardiranih več dokov, dalje ladje v kanalih in kanalske naprave. S teh poletov se dve angleški letali nista vrnili.

Pospešena gradnja rušilcev v Angliji

London, 24. jul. j. (Reuter). Po izjavi angleških pomorskih strokovnjakov ima britanska vojna mornarica trenutno znatno večje število rušilcev, kakor pa jih je imela ob izbruhu vojne. Navzlic temu, da je bilo potopljenih 27 rušilcev, je njih število naraslo napram predvojnemu stanju. Lani septembra je imela britanska mornarica v službi 175 rušilcev, katerih število je v kratkem pomnožilo z dvema rušilcem razreda »Javelin« ter z nakupom 6 rušilcev, ki so bili prvotno določeni za Brazilijo. V gradnji je bilo ob izbruhu vojne 24 rušilcev, od katerih je bilo med tem že večje število splovljenih v morje. Do konca letošnjega leta se bo britanska mornarica okrepila z novim velikim številom rušilcev.

Angleški bombardniki nad Nemčijo

London, 24. jul. j. br. (Reuter) Letalsko ministrstvo je objavilo nocoj službeni komunikate, da so angleški bombardniki v pretekli noči bombardirali letališča v Kasselu, Gothi in še nadaljnjih 12 drugih krajih Nemčije, tanke olja pri Hamburgu in Gelsenkirchenu in še celo vrsto železniških naprav in tovarnih postaj ter druge vojaške objekte. Sestreljeno je bilo tudi eno nemško lovsko letalo. Eno angleško letalo se ni vrnilo s teh napadalnih poletov. Letala obalnega poveljstva so včeraj napadla in poškodovala več petrolejskih ladij na morju pred Dunkerqueom. V bližini škotske obale so snoči sestrelila neko nemško letalo, ponoči pa so bombardirala bencinske tanke v Vlissingenu in doku v Amsterdamu.

Drugi komunikate, ki je bil nocoj objavljen, pravi, da je bilo v teku današnjega dne sestreljenih 12 nemških letal. Angleži so izgubili 2 aparata.

V Angliji nezadovoljni s proračunom

Stockholm, 24. jul. j. (T. O. P.) Kakor poročajo nevtralni opazovalci iz Londona, je izzval predlog novega angleškega proračuna v angleški spodnji zbornici ostro kritiko. Prevladuje mnenje, da so ukrepi, ki jih je napovedal finančni minister Kingsley Wood za finansiranje vojne, mnogo preskromne narave. »Times« naglašajo, da je Wood sicer pokazal zelo dobro voljo v ustvarjanju finančne podlage za težke probleme, ki čakajo Anglijo, vendar pa je izvedba Woodovih načrtov v množicem množica šele čez doliš čas. Ukrepi, ki jih namerava izdati finančni minister, niso dovolj obsejni, da bi mogli zajeti cilj: dvigniti kuono moč angleškega prebivalstva in se hkrati izogniti inflaciji. List naglašajo, da je spodnja zbornica sprejela predlog proračuna z neobičajno apatičnostjo, ki je niti odobravanja po končanih izvajanih finančnega ministra ni moglo prikriti. Po mnenju nekaterih nevtralnih opazovalcev ni izključeno, da se bo moral Churchill ozgledati po kakem novem finančnem ministru.

Angleški iskalec min postal žrtev mine

London, 24. jul. j. (Reuter). Admiralteta je izdala komunikate, v katerem javlja izgubo britanskega iskalca min »Campana«. Angleška vojna ladja je postala žrtev eksplozije mine. Bati se je, da se je moglo od celokupne posadke rešiti samo troje mornarjev.

Nove proračunske dvanajstine

Zagreb, 24. jul. j. o. »Hrvatski dnevnik« je nocoj objavil naslednjo vest iz Beograda: Priprave nadaljnjih proračunskih dvanajstin so skoraj že v celoti zaključene. Načrt bo te dni predložen ministrskemu svetu v odobritev. Z novimi dvanajstinami ne bodo uvedeni nikaki novi davki ali takse. Finančni minister dr. Šutej se je potrudil, da kljub velikim izdatkom, ki so nujno potrebni sprčo sedanjega izrednega položaja, izdatki vobče ne bodo presegali doseženih dohodkov. Uredba o proračunskih dvanajstinah tudi ne bo vsebovala nikakega posebnega amandmaja, kar pomeni, da se bodo njene določbe nanašale izključno le na izvajanje proračuna.

Demanti „Slovenčeve“ vesti

Zagreb, 24. jul. j. o. V zvezi s »Slovenčev« vestjo, da so bili imenovani trije zagrebški židje za trgovinske zastopnike države v Washingtonu. Chicagu in Moskvi, so danes zagrebški novinarji na pristojnem mestu izvedeli, da je ta vest neutemeljena.

Novo odlikovanje za inženjersko stroko

Beograd, 24. jul. j. p. Službeni »Vojni list« objavlja naredbo vojnega ministra, po kateri se uvaja novo vojaško odlikovanje, kolajna dobrega inženjerja, s katero bodo odlikovani podoficirji, kaplarji in vojaški inženjerske stroke, ki se bodo odlikovali s svojim delom.

Rezultat volitev na Kubi

Havana, 24. jul. j. br. Vrhovna volilna komisija je sedaj objavila končne volilne rezultate nedavnih predsedniških volitev na Kubi, po katerih je dobil Batista 624.000, Martin pa 508.000 glasov.

Domače vesti

* **Službeni list kraljevske banske uprave dravske banovine** v Ljubljani objavlja v svoji 59. številki z dne 24. julija: uredbu o spremembi in dopolnitvi členov 269 in 270 zakona o ustroju vojske in mornarice; pravilnik o upravljanju sklada za gradnjo, popraviljanje in opremljanje sodnih poslopij in za urejanje zemljiških knjig; popravek v navodilih za izvrševanje uredbe o varčevanju z živili; spremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbenec na območju dravske banovine in razne objave iz »Službenih novin«.

* **Poljedelska fakulteta v Zagrebu** dobi nov rastlinjak. Senat zagrebske univerze je od zneska 21 milijonov din, ki ga je dobil za ureditev potrebnih vseučiliških zgradb, votiral 2 in pol milijona din za potrebe poljedelske šumarske fakultete. Od tega bo fakulteta potrošila 1.300.000 din za dovršitev tretje fakultetne zgradbe, 1.200.000 pa za zgradbo velikega, moderno urejena rastlinjaka.

Lepo, medlo se lesketajočo kožo po sončenju napravi Tschamba Fil. — Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

* **Varaždin dobi novo rudarsko šolo.** Svoj čas smo poročali o sporu, ki je nastal, ko varaždinska občina ni hotela rudarski šoli preskrbeti potrebnih prostorov. Zdaj se je zadeva rešila tako, da je občina dala potrebno zemljišče na razpolago, banska oblast pa je pri Bratovski skladnici v Zagrebu najela posojilo štirih milijonov din za zgradbo šolskega poslopja.

* **Podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Voljniku** je zbrala ob priliki kresovanja 5. t. m. 197 dinarjev. Za poslani znesek se ji vodstvo zahvaljuje. Prosimso vse one podružnice, ki prispevkov, zbranih pri kresovanju, se niso poslale, da to store.

* **Avtostrada Beograd — Avala.** Tudi dni so pričeli graditi novo avtomobilsko cesto od Beograda do Avale, kjer je promet izredno narasel, odkar je bil na Avali postavljen spomenik Neznanimu junaku in je začel obratovati velik, moderen hotel. Nova cesta bo v celoti zrazena po vzorcu modernih nemških avtomobilskih cest.

Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožefove grenčice.

... **blagoslov je prinesel nesrečo in zločin.** Poročali smo o dvojnem umoru, ki ga je izvršil banjaški kavarner Sulejman Djelčić nad enim svojih gostov, ki je kvartal v njegovi kavarni in nad njegovim prijateljem. Zdaj je policija ugotovila, da je umorjeni Bešlija Varijač izval v Djelčićevi kavarni hazardno igrar, ki jo kvartopierci imenujejo »božji blagoslov« in ki je v Banji Luki izredno razširjena. Temu hazardu zapadejo zlasti banjaški obrtniki in mali trgovci, ki izgubljajo vse svoje skromno imetje v igri. Policisti uprava se je odločila, da z vsoto strogo iztrebi to bolesto, uničujočo strast.

* **Solsko leto na banovinski kmetijski šoli** v Rakitčanu pri Murski Soboti se začne 1. oktobra. Šola je enoletna in traja od 1. oktobra do 31. avgusta. Solsko posestvo obsega 97 ha obdelovalne zemlje in 24,5 ha gozda. Na tej površini se goje vse kmetijske panoge v takem obsegu, da sestavlja zavodova kmetija zaokroženo gospodarsko enoto zase, ki zadostuje v dovolni meri za teoretični in praktični pouk iz vseh kmetijskih panog, predvsem pa iz poljstva, živinoreje, sadjarstva in delno tudi iz vinarstva. Ob tej razvrstitvi panog si privojsko učenci s teoretično nabrazbo tudi praktično znanje, da ga lahko po dovršitvi šole s pridom uporabljajo na domačih posevstvih. Vsi gojenci stanujejo v zavodu, kjer imajo hrano in vso drugo oskrbo. Za sprejem sta potrebni starost najmanj 16 let in ne več kakor 25 let in z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Mesečna vzdrževalnina se določi po premoženjskih razmerah prosilcev ter znaša 50 do največ 300 din. Prošnjo za sprejem (banovinski kolek 10 din) je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole v Rakitčanu pri Murski Soboti takoj, najkasneje pa do 20. avgusta, in priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. odpustnico, odnosno zadnje solsko spričevalo, 4. spričevalo o navedenosti pri onih prostorih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kakšne druge šole, 5. obvezno izjavo staršev, odnosno varuha (banovinski kolek 4 din), da bodo krili stroške šolanja, 6. obvezno izjavo staršev ali varuha (banovinski kolek 4 din), ki računajo na banovinsko ali kak drugo podporo iz javnih sredstev, da

je človek kot poedinec vse kaj drugega nego človek kot integralni del človeštva, človeške skupnosti, kolektivne individualnosti. Nato se bavi pisec z Radičevimi idejami o kmetu in njegovim pojmovanjem kulture, ki da je hrvaški kmetu »kultura srca in kultura duše«. Ostro stavi v nasprotje »gospodsko« in »kmetjsko« politiko ter iz obeh politiki izviračo koncepcijo države. Na to se bavi z Radičevim vero v boljši in popolnejši red, ki bo zgrajen na kmetjski zasnovi družbe, kulture in države ter označuje na koncu zgodovinsko poslanstvo Hrvaške, ki naj združi »novo znanje s starim postenjem«.

* **Predlog za svetovni mir** na novi socialni osnovi je sam po sebi zanimiv, takisto njegova argumentacija, za katero je dr. D. Tomasić zastavil avtoriteto znanstvenemu delujočega sociologa. Izven tega čisto teoretičnega zanimanja pa se zdi predlog Pangeje za nekaj desetletnoletni prehodni žiljenj. Predvsem vidimo v našem lastnem krogu, s kakšnimi težkočami je združeno urejanje svojita dveh etnično zelo sorodnih (po nekaterih: istovetnih) narodnih individualnosti, ki ju veže isti jezik. Če je celo na tej podlagi težko doseči potrebno zedinjenje idealov in interesov, kako naj se s prostovoljnimi pristankom narodov ustvari velike federacije, kakor jih hoče Huxley, ali Paneveropa po zamisli Brianda in grofa Kalerghija ali celo Pangea po koncepciji hrvaškega kmetjskega ideologa? Tako široki koncepti niso mogoče odrediti idealizma, toda v praksi so lahko samo škodljiva sanjarija, ki zapira oči pred življenjskimi, t. j. socialnimi, političnimi in gospodarskimi stvarnostmi in pred neposrednimi prepadi, ki se odpirajo ob življenjskem krogu posameznik, zlasti še malih narodov. Niti biolog Huxley ne bi mogel zatajiti, da je bila kri eden poglavitnih elementov dosežanja človeške zgodovine; da je to še ostala, nam na moč preprečevalno kažejo prav tragični dnevi, ki jih

bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domačem posestvu, v nasprotnem primeru pa povrnejo zavodu iz javnih sredstev prejete podpore, 7. davčno potrdilo o imovinskem stanju, o velikosti posestva in o višini neposrednih davkov pri vseh onih prosilcih, ki se potegujejo za znižanje vzdrževalnine. Pridni sinovi manj premožnejših posestnikov pa naj obenem zaprosijo za primerno mesečno podporo pri pristojnih sreskih kmetijskih odborih. O sprejemu se obvesti prosilci pismeno. Vsa nadaljnja pojasnila daje na željo ravnateljstvo.

FOTO APARATI
VSEH SVETOVNIH ZNAMK
NAJNIŽJE CENE! CENIKI GRATIS!
DROGERIJA KANC
ŽIDOVSKA UL. LJUBLJANA
MARIBOR

* **Julijska številka »ženskega sveta«** je prakar izšla v prenovljeni obliki z obilico zabavnega in poučnega čtiva. Naroča se pri upravi, Ljubljana, Aleksandrova 16/I. (—)

* **Dom na Polževem** vabi izletnike, avtomobiliste in motociklistične izletnike in letovišcarje. Dnevna oskrba je 50 din. Telefon: Višnja gora 1. (—)

* **Smrt znamenitega cigana.** V Lačarku pri Sremski Mitrovici je umrl 60letni cigan Triva Nikolić, ki je bil po vsem Sremski znan in spoštovan trgovec s konji. Na svet je prišel kot ubog ciganski otrok, a ko je umrl, je ženi in otrokom zapustil eno največjih hiš daleč naokrog, moderno urejena gospodarska poslopja, polne hleve in kašče, 60 oralov najbolje sremske zemlje in denarja ko pečka. Razen tega je zapustil tudi celo skladiščno menic, ker je velike vsote posojal bogatim kmetom in trgovcem. Triva Nikolić je imel tak talent za trgovino s konji, da je znal zmerom o pravem trenutku kupiti in o pravem trenutku prodati. Nobenega sejma ni zamudil in še nedavno je en sam dan v Erdevici zaslužil 27.000 din.

* **Dva otroka zasulo.** Na tako zvani Koriji pri Virovitici se je pripetila huda nesreča, ki priča o žalostni usodi siromašnih ljudi po vaseh. Trije otroci kmetkega dinarja Ignjata Pavića, 12letni Ivan, 11letna Marica in 9letna Kristina, so prišli v peščenico, da nagrebajo lonec peska in ga odnesejo domov. Ko so imeli posodo polno, so v precej globlji jami stali, da se malo poigravo. Iznenada se je stena jame zrušila in vso malo trojico pokopala pod seboj. Samo Marici je uspelo, da se je izvila strahotnemu obsevu zemlje, in je pohitela v vas, da skliče ljudi. Oče in mati sta bila zdama, ker hodita vsako jutro na dno, a tudi sosedje so bili daleč na polju. Slučajno so prišli mimo neki vojaki, ki so pohiteli pokopanimi otrokoma na pomoč. A ko so ju izgrebli, sta bila že mrtva.

* **500 din za rešitev življenja.** Poročali smo o senzacionalnem odkritju namera

Razpis direktorskega mesta na zasebni dvorazredni trgovski šoli s pravico javnosti v Murski Soboti. **SOLSKI ODBOR** podpisanega združenja razpisuje

mesto direktorja

na svoji dvorazredni trgovski šoli. Kandidat mora ustrezati pogojem § 51 zakona o srednjih trgovskih šolah točka 2), ki določa: Za direktorja na dvorazredni trgovski šoli sme biti postavljen profesor srednje trgovske šole, ki ima položen proforski izpit in najmanj 10 let državne, prvenstveno učiteljske službe, od teh najmanj 6 let na srednji trgovski šoli.

Nekolkovani prošnji za mesto, je priložiti rojstni ali krstni list, domovnico, dokazila o strokovnih kvalifikacijah ter kratak curriculum vitae. Prejemki po dogovoru. Prošnjo je dostaviti na spodnji naslov najkasneje do 5. avgusta t. l.

Murska Sobotica, dne 23. julija 1940.
ZDRUŽBA TRGOVCEV
za srez Murska Sobotica v Murski Soboti

preživljamo. Lahko da ima kakšen idealistični vizionar tisočkrat prav, dokler pa ne bo imel zadostne moči, da ali prepriča svet o pravilnosti svojih misli ali pa mu vsili svojo voljo, bodo ostale njegove zasnove utopijske, če ne navične sanje pred padci resničnosti. One, ki verujejo v moč, v nasilje, v pravico pesti, — pa zadržali na njihovi poti samo odpor, ne pa utopijski načrt, ki niti ne ustreza prevladujočemu mišljenju in čustvovanju človeštva.

V Radičevi sociologiji je ostalo mnogo Rousseaujeve vere v »naravno dobrega človeka«, ki ga je izpridila civilizacija in mnogo Tolstojevskega »trajnejšega apostolstva«. Psihologi množice, na pr. Gustave La Bon, so prišli do drugačnega spoznanja o lastnostih človeka kot pripadnika »kolektivne individualnosti«. Nove izkušnje z revolucijami, prevrati in političnimi gibanji so žal bolj potrdile te izsledke nego Radičev vero v plemenitost »kolektivnega človeka«. Zgodbe, ki bi jih pisali volkovi, bi bile bistveno drugačne od zgodb, ki bi jih pisale ovce; ta razlika v mentaliteti velja še bolj za ljudi in narode. Ozmaganje Pangeje iz Zagreba je pač nekoliko čuden kontrast današnji stvarnosti, ki je ne more nihče zakriti...

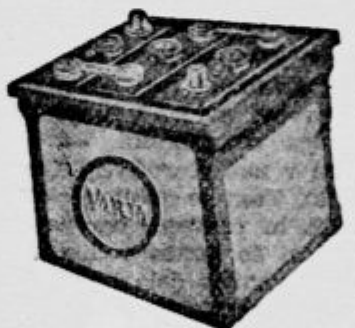
Zapiski

Nova številka »Mladega Prekmurca«. Pravkar izšla majniško-junijska številka edine kulturne revije, ki izhaja v Prekmurju, prinaša na uvodnem mestu razpravo Sidike Pörš »Sezonsko izseljevanje v Prekmurju«, ki obravnava na podlagi statističnega gradiva enega najzanimivejših in socialno najznačilnejših pojavov v Slovenski krajini. Liriko zastopajo v tej številki stalni sodružniki odnosno sodružnice »Mladega Prekmurca«: Pajlin (»Pomladni pet prešlo je«), Marika Kardoš (»Nekoč«), Erika Muser (»Prekmurska pesem«) in Fred Kališ (»Veselo pisemce«). Pripovedna proza je zastopana samo

vanesta umora bogatega industrijca Vladimira Delića v Zagrebu, ki ga je prepričal zagrebski reporter F. M. Fuis s pomočjo svojih zvez z zagrebskim podzemljem. Ko je Delić to izvedel, je svojim rešiteljem obljubil lepo nagrado. G. Fuis je zase vsako plačilo odklonil, pač pa je Delića naprosil, naj nagrado siromašne brezdomce, ki so imeli neposredne zasluge za preprečenje umora. Tako se je v Delićevi vili oglašil Franjo Begović, kateremu je bivši bolničar Toma Pleša naročil umor, z nekim svojim tovarišem. Delić je pravkar spal in je svoja rešitelja pustil pol ure čakati, a ko se je pojavil na vratih, je Begoviću izročil bankovec za 500 din. Po vseh sitnostih in težavah, ki jih je imel, ko je policiji pomagal afero z umorom razbliniti v nič, se je Begoviću ta nagrada po pravici zdela malo preskromna. — Pleša je njegovo življenje više cenil, on mi je nekaj tisočakov ponujal za umor. Delić pa je samega sebe cenil na 500 din. — Nazadnje se je Begović odločil, da s temi 500 din najame advokata in Plešo reši iz ječe.

* **Polna drvarnica svile** in drugega blaga. V neki drvarnici v Dobranski ulici v Zagrebu je policija našla celo skladišče nakradenega blaga, zlasti svile in sukna, katerega vrednost se računa na okrog 150.000 din. Blago je po raznih zagrebskih trgovinah nakradel bivši trgovski pomočnik Dragutin Pijevac. Policija ga je prišla v trenutku, ko je z velikim zavikom pod pazduho prišel iz mesta in zavil v svoje skrivno skladišče.

Zastopstvo vseh vrst

Varta akumulatorjev pri trdki
A. GOREC poleg nebotičnika

* **Štirje polzkusi samomora zaradi nesrečne ljubavi** v eni noči. Zagreb je mesto z rekordnim številom samomorov v državi. V noči od ponedeljka na torek so kar štiri nesrečne zaljubljenke poiskale samovoljno pogibelnost s sveta. Bile se to tri Zagrebčanke in starosti 19, 26 in 40 let in pa neka 19letna kmetica iz okolice.

* **Julius Brunner s tovariši izročen sodišču.** Afera okrog Juliusa Brunnerja, ki je nekaj dni v Zagrebu dvigala toliko prahu, se je nekam podela. Brunner je s svojimi tovariši izročen sodišču, a kakor vse kaže, so rezultati preiskave proti njemu precej skromni in mu konkretnih primerov goljufije in ponarejanja ni bilo mogoče dokazati. Priznal pa je nekaj prestopkov, za katere določa zakon strogo kazni.

* **Po petih mesecih odkrit umor.** Po vsej Evrope je preteklo zimo vzbudilo nenadno izginotje bogatega kmeta Zorana Dimića iz Botoša v Banatu veliko senzacijo. Dimić je imel to slabo navado, da je od časa do časa vzel večjo vsoto denarja in odšel zdoma, ne da bi bil svojim povedal, kam gre. Tako je poostotokrat izostajal po nekaj dni, a ko je denar potrošil, se je spet vrnil. Tako je tudi 1. marca vtačnik nekač nad 10.000 din v žep in odšel. Potem so ga srečali v Jarkovcu, ne daleč od Botoša, kjer je imel ljubavni sestanek z Olgo Frencovo iz Petrovgrada, ki je sicer poročena, pa se je rada sestajala z botoškimi bogatašem. Z Olgo in z njeno teto, ki je v Jarkovcu doma, je poobedoval v neki vaški gostilni, a ko sta se ženski pozno popoldne poslovili, je ostal v družbi nekkih kmetov iz vasi, med katerimi sta bila tudi Marko Caran in Zarko Manja. Proti večeru se je Dimić poslovil

in odšel proti domu, a po tistem ga živ krst ni več srečal. Zdaj je policija odkrila, da sta ga Marko Caran in Zarko Manja pričakala na cesti, ga ubila, oropala in vrgla od led v Begej.

* **Boris Nečiporenko pred sodiščem.** Pred okrožnim sodiščem v Zagrebu se je predvčerajšnjim pričela razprava proti znanemu pustolovcu in vlomilcu v ženska srca, ruskemu emigrantu Borisu Nečiporenku. Obtožen je, da je nekaj odličnih dam, ki so se mu dale zaplesti v mreže, ogroževal za težke vsote v dragocenostih in gotovini. V razpravno dvorano je prišel eleganten in fin in je takoj prvi mah napravil vtis dovršenega moistra v nastopanju v družbi. Med drugim je Romanu Tenodjevi odnesel dve perzijski preprogi v vrednosti 30.000 din in brošo, vredno 3000 din. Ido Rogger-Schwartzovo je opeharil za prstan, vreden 100.000 din, a Ellenou Montel za 4000 din. Nečiporenko se dela pred sodiščem za žrtve političnih razmer. Med drugim je trdil, da je bivši upravnik beograjske policije Ačimović zahteval od njega in ostalih članov ruske kolonije, da glasuje za Stojadinovića, česar na on ni hotel storiti. Po nedolžnem je poldružno sedel v beograjski glavnični in v sodnih zapisorih od koder je bil izpuščen 31. januarja na pogojni dopust. Nečiporenko je se zadnji čas ukvarjal z velikimi načrti. Ker je bil brez zasluzka je hotel v Zagrebu ustanoviti ekspozituro za trgovino s Sovjetsko Rusijo. Takrat se mu je nudila Ida Roger-Schwartzova, starejša boga gospa, da skupaj ustanovita podjetje, in ker se je tudi srčno zanimala zani, ga je pregovorila, da je zapustil svojo ženo in se preselil k nji. Za dragoceni prstan, o katerem pravi Schwartzova, da ga je vzel brez njene vrednosti, trdi, da mu ga je poklonila — v spomin na noč 24. aprila.

* **Bianco menice za četr milijona** so mu odnesli. V zagrebskem predmestju Kustošiji so neznanu tatovi iz avtomobila, ki ga je solastnik trdilo Terranova Elemir Rečev za trenutek pustil na cesti, odnesli njegov plašč, klobuk in aktovko z dokumenti. Med njimi je bila tudi bianco menica na 250.000 din.

Iz Ljubljane

u— **Promocija.** Na visoki šoli za svetovno trgovino na Dunaju je bil promoviran za doktorja trgovskih ved g. Risto Jeladin, sin predsednika zbornice za TOI v Ljubljani, g. Ivana Jelčina. Mladi doktor, ki se je že v Parizu kot akademik publicistično udejstvoval, bo v bodoče praktično sodeloval pri podjetjih svojega očeta.

u— **Kongres UNŽB v Novem Sadu.** Železničarska organizacija Udruženja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev bo imela svoj letni kongres v Novem Sadu. Predkonferenca bodo 26. in 27. julija, a glavni kongresni dan bo v nedeljo 28. julija. Iz Ljubljane se oddelejo delegati dne 28. julija t. l. Je to že XXII. kongres Združenja. O poteku bomo še poročali.

u— **Uprava Hubadove župe** poziva včlanjene ljubljanske mešane in moške zore k pevski vaji v petek 26. t. m. ob 20. pri v telovadnici realne gimnazije v Vegovi ulici. Udeležba mora biti stodoletna! u— **40letnica maturo.** Da se domeni, kdaj, kako in kje proslavimo 40letnico maturantje ljubljanske gimnazije in realke iz leta 1900, vabimo v Ljubljani in bližini bivaajoče tovariše na sestanek v soboto dne 3. avgusta t. l. ob 18. v salonu pri šestici. L. K.

u— **Društvo zornih zdravnikov za dravsko banovino** vabi svoje člane na mesečni sestanek, ki bo v soboto dne 27. t. m. ob 20. pri Slamiču v Ljubljani. (—)

u— **Ruska kapelica pod Vršcem.** V nedeljo, dne 28. julija, ob 11. bo v ruski kapelici pod Vršcem slovesna služba božja. Odbor Ruske Matice v Ljubljani.

u— **Staršinska organizacija Prepoda** bo imela danes ob 20. redno sejo v Areni. Na dnevnem redu bo med drugim tudi poročilo o turneji po južni Srbiji. Vsi odborniki zanesljivo in točno. Tajnik.

u— **V nedeljo s Putnikom NEZNANOKAM.** (—)

Senzacionalna in napeta kriminalna drama ameriških tajnih detektivov!
Gentleman vlomilec
Predstave ob 16., 19., 21. uri
Melvyn Douglas
Virginia Bruce
Warren William
KINO SLOGA, tel. 27-30

Revolucionarna epopeja
burne francoske zgodovine
PLES NA VULKANU
V gl. vlogah: GUSTAV GRUNDGENS, SYBILLE SCHMITZ in THEO LINGEN.
Predstave ob 16., 19. in 21. uri.
KINO UNION, tel. 22-21

s kratkima črticama Dine (»Jaka«) in Borisa Igorja (»Gospod Emanuel«). Ferdo Godina komentira v članku »Nova doba Novine« značilno izpremembo v domači prekmurski žurnalistiki. Frida Kovacheva se bavi s še vedno perečim vprašanjem »O prekmurskem narečju«. Ferdo Godina in I. Vrhovec se oglašata polemično k istemu vprašanju in k nekaterim svojim izjavam prekmurske literarne tvornosti. Z. Z. R. piše o taboru mladine v Kamovcih, Vran razvija nekatere misli o kritiki in kritiki, Franc Bukič objavlja v članku »Borovo gostinstvo« nekoliko folklorne gradiva, ki se bo še nadaljevalo. V rubriki Zapiski so objavljena razna krajša poročila, ki se tičejo večidel prekmurskega kulturnega življenja. »Mladost Prekmurca« izhaja v redakciji Ivana Siftarja v Murski Soboti petkrat letno. Kot obsejni kulturni obzornik, ki kaže resno kvalitativno stremiljenje, je vreden priporočila in — naročila.

* **Narodi Sovjetskog Saveza** se imenuje brošura, ki jo je spisal Vahan Minarhojan za prvi zvezek novo ustanovljene Biblioteka časopisa »Ruski Arhiv« v Beogradu. Brošura vsebuje informativne podatke o vseh 42 narodih, ki spadajo v sestav Sovjetske Zveze.

* **Smrt Rūžene Jesenske.** V Pragi je umrla češka pisateljica, l. 1863 rojena Rūžena Jesenska. Po poklicu je bila učiteljica. Literarno je izšla iz pesniške šole Jaroslava Vrchlickega in Adolfa Heydukova ter se je pozneje pridružila skupini okrog »Moderni revue«. Bila je velika lirčna pesnica, ki je umela prefinjeno izražati vse drhtljive nežne ženske duše. Njena nova romantika se je odražala tudi v številnih romanih, ki jih je Jesenska snovno večkrat splela z eskotiko. Najboljši njeni romani so po sodbi kritike »Roman otroka«, »Nocturno morja« in »Tujka«. Pisala je tudi gledališke igre. Jesenska si je pridobila med čehi veliko popularnost in je postala članica Češke akademije.

Giorgia Del' Vechia spis »Pravo, pravda i država«, ena najznamenitejših knjig iz filozofije prava, je izšel v prevodu Miodraga Ristića in Gjorgja Tasića pri Konu v Beogradu.

Življenjepis Čajkovskega je izšel v zbirki »Unsterbliche Tonkunst« (Athenaion, Potsdam) in sicer iz peresa Nikolaja van der Pals, ruskega emigranta, ki se je že prej uveljavil s študijo o Rimskem-Korakovu.

V znamenju Goetheja. Fr. Beissner ugotavlja v junjski številki obzornika »Geistige Arbeit«: »Množe se razveseljivi znaki, da odtujenost Goetheju, ki se je še pred nekaj leti zdela čedalje večja, zopet popuša v prid vedno večjemu zanimanju za njegovo delo«. Pisec navaja kot najnovejši znake 12 zvezkov obsegajočo slavstveno izdajo Goethejevega dela, ki jo je pravkar objavil Bibliografski institut v Leipzigu, dalje zelo lično izdajo celotnega Fausta z uvodom in podrobnim komentarjem Ernesta Beutlerja v novi zbirki Dietericha, ki se je s svojimi izdajami krasno uvedla tudi izven Nemčije in predelano izdajo Goethejevega življenjepisja iz peresa Hermana Grimma, ki je izšla v takisto znani seriji Krönerjevih žepnih izdaj.

Velika zgodovina človeštva je začela izhajati v založbi Walter de Gruyter (Berlin). Ta »Geschichte der Menschheit«, ki je izšla doslej v prvih dveh knjigah (1. Začetki človeštva, 2. Ljudstva večne podobe) se razločuje od drugih podobnih izdaj v tem, da poteka iz enega samega peresa. Njen avtor Kurt Breysig je najbolj univerzalno izobražen nemški zgodovinar sedanjosti, učenec Wundtova psihološke šole. Njegova zgodovina skuša predložiti svetovno zgodovinsko dogajanje po razvojnih stopnjah kulture in je zanimiva že s te strani.

Sen vsakega mladega dekleta!

V dekliški sobi so posebno potrebne Indanthren- tkanine. Za vsak okus je velika izbira vzorcev z rožami, progami, okraski, slikami in stilskimi desentimi. Zastori, prti in vzglavniki v pestrih barvah dajejo sobi vesel izgled. Sončna svetloba in pranje barvam ne škodi, ker je Indanthren-blaگو nepreoslivo stalno v pranju, na soncu in po vsakem vremenu.

Iz Celja

u— **Upokojitev.** Dolgoletni vratar celjske bolnišnice g. Ivan Cigoj, banovinski služitelj 1. položajne skupine, je stopil v pokoj. Na njegovo mesto je bil imenovan g. Jakob Oset iz St. Jurija ob juž. žel. G. Cigoj, ki je primorski rojak in odločno naroden mož, si je pridobil v dobi svojega službovanja v Celju s svoje značajnostjo, vestnostjo in ljubeznivostjo mnogo iskrenih prijateljev. Želimo mu, da bi užival pokoj dolgo vrsto let v zdravju in zadovoljstvu!

u— **Dijaški kuhinji v Celju** je podaril industrijec g. Leo Kudiš v Celju 100 din namestno venca na grob gđ. Tee Catrove, hčerke industrijca g. Iva Catra v Celju.

u— **Brat po nesreči ustrelil sestrico.** Ko se je posestnik Jernej Ločnikar iz Skomarja nad Zrečami vrnil te dni iz Konjice domov, je obesil suknjič, v katerem je imel nabit samokres, v sobi na klin. Njegov 12letni sin Anton je začel kmalu po očetovem povratku stikati po žepih suknjiča, ker je mislil, da je oče prinesel njemu in njegovi petletni sestrici kakšno darilo iz Konjice. Pri tem je našel v žepu samokres. Deček je pograbil samokres in pritisnil na petelina. Samokres se je sprožil in krogla je zadela njegovo petletno sestrico, ki je stala poleg brata, v treh. Deklica se je takoj zgrudila in je nekaj minut pozneje izdihnila.

u— **Otrok se je poparil do smrti.** Na Gubnem pri Pištajnu se je v nedeljo poparila dveletna posestnikova hčerka Marija Jazbinskova doma z vrelo črno kavo in se hudo poparila po hrbtu. Deklico so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je v torek jutraj podlegla poškodbam.

u— **Nesreča z dinamitno patrono.** Ko je 38letni posestnik Edvard Laznik razstreljeval kamenje v kamnolomu v Stranich pri Konjicah, je dinamitna patrona prehitro eksplodirala. Patrona je razmesarila Laznika levo dlan. Laznik se zdravi v celjski bolnišnici.

u— **Umrli** je v torek v celjski bolnišnici 54letna kočarica Julijana Frecectova iz Gozds pri Laškem.

Iz Maribora

u— **Na rentgenološkem inštitutu mariborske splošne bolnišnice** se do nadaljnjega ne vrše in ne morejo vršiti obsevanja z rentgenskimi žarki, dokler ne bo novi aparat za obsevanje in terapijo montiran in preizkušen in dokler ne dosepejo nadomestni deli, ki še manjkajo. Na to opozarjamo občinstvo in gg. zdravnike, da ne bodo pošiljali pacientov na obsevanje v mariborsko bolnišnico, dokler ne bo v dnevnem časopisu objavljeno, da se spet vrše obsevanja.

u— **Štirikrat** je poskusil, petič se mu je posrečilo. 52letni posestnik Ivan Grobelnik iz Spodnjega Dolica je živel v hudih gospodarskih prilikah, nad katerimi je obupal. Štirikrat se je poskusil obesiti, toda vsakikrat so ga še pravočasno rešili. Petič pa je vzel vrh in si na seniku končal življenje. Ko so ga našli, je bil že mrtev.

u— **Velika pretkanka** je 53letna šivilja Marija Simončičeva od Sv. Andraža v Slovenskih gorah. Lani se je namreč pojavila v Mariboru ter hodila od hiše do hiše s trebuhom za kruhom. Zgleda se je tudi pri inženjerji ženi Rozi Kotikovi v Gregorčičevi ulici 25, ki ji je izročila razno blago v vrednosti 4000 din, razen tega pa še 1000 din v gotovini na račun dela. Toda Kotikova je čakala mesce in mesce, šivilje pa od nikoder ni bilo. Policija je šiviljo zasledovala leto dni. Včeraj se je spet pojavila v Mariboru, kjer so jo organi mestne policije aretirali. Simončičeva, ki se je izdala tudi za Marijo Klementičevo, ima na vesti še druga slična sleparstva. Med drugim je izvalila od trgovca Ivanke Legatove z Meljske ceste 900 din. Marijo Simončičevo so oddali v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

u— **Zaradi kršenja zglaševalnih predpisov** je bila v zadnjih dneh ovadena dolga vrsta ljudi. Opozarjajo se vsi prizadeti, naj v lastnem interesu izpolnijo zadevne predpise, ki so zelo strogi.

u— **Smrten padeč s podstrešja.** Na Janeževskem vrhu je padel s podstrešja 18letni hlapec Anton Satler. Priletel je tako nesrečno na tla, da je obležal z razbito lobanjo in bil pri priči mrtev.

Kako dolgi so bliski

Bliski so dvojne vr

Gospodarstvo

Polemika o podržavljenju Narodne banke

II.

Kako se izvaja zakon o Narodni banki iz 1. 1931.

Gosp. Panić se sklicuje na to, da koncesija, ki velja do leta 1961, ne more prenehati, odnosno da se pogodba z državo ne more spremeniti brez soglasja obeh strank. Pri tem ima gotovo pred oči zadnja pogajanja za spremembo pogodbe odnosa zakona o Narodni banki, ki so bila leta 1931., ko je delničarjem Narodne banke uspelo izbiti za sebe velike koristi. Šele danes prav vidimo, kako gre ta pogodba iz leta 1931. na škodo državo. Takrat so delničarji sicer pristali na bistveno okrnitev svojih pravic odnosa svojega sodelovanja pri imenovanju guvernerja in obeh viceguvernerjev in tudi na povečanje vpliva države na podjetje. Zato pa jim je morala država kot protiuslugo priznati velike materialne ugodnosti.

Nominalna vrednost delnic je bila po pogodbi med državo in Narodno banko leta 1931. povišana odnosa valorizirana od 500 na 3000 din, s čimer se je celotna glavica povečala od 30 na 180 milijonov din. Novi predpisi glede razdelitve dobička med delničarje in državo so bili zgolj na videz spremenjeni v korist države, v resnici pa je s temi novimi določbami hudo oškodovana država, kar nam dokazuje vsa praksa v zadnjih osmih letih.

Ključ za razdelitev dobička

Prej je država dobivala kot delež na dobičku 60%. Sedaj pa se predpisi glasijo tako, da se najprej odbije dotalacija za rezervni fond, ki pa ni omejena navzgor, temveč le navzdol in mora znašati vsaj 5%, lahko pa znaša poljubno več (n. pr. preko 30%, kakor je bilo leta 1937). Po izločitvi dotalacije za rezervni fond dobe delničarji 6% dividendo in šele sedaj pride na vrsto država, ki ji od preostalega zneska pripade 30%, nakar se dopolni dividenda na 10%. Preostalo vsoto si delita država in Narodna banka na pravo do zneska, ki omogoča dividendo 14%. Pri nadaljnjem ostanku dobi država dve tretjini od zneska, ki daje možnost 17% dividende. Če še kaj ostane dobi država tri četrtine od zneska, ki omogoči 20% dividendo. Če pa bi se še pojavil ostanek dobi država od tega končnega ostanka devet desetih.

Posledica tega novega razdelilnega ključa je, da dobi sedaj država kot delež na dobičku neprimerno manj nego je dobivala prej, zlasti v primeri z dividendno, ki jo dobe delničarji, kar je razvidno iz naslednje primerjave:

	dividenda za delničarje	delež države na dobičku
1927.	400	42,4 milij. din
1928.	400	44,6
1929.	400	42,3
1930.	400	38,7
1931.	400	56,4
1932.	300	4,2
1933.	300	4,9
1934.	350	9,8
1935.	350	10,2
1936.	400	14,7
1937.	400	14,7
1938.	400	16,0
1939.	400	17,2

Medtem ko je država pred letom 1931. dobivala pri dividendi 400 din, ki so jo dobili delničarji, preko 40 milijonov din na račun udeležbe na dobičku, dobi po novem zakonu pri enakih dividendi delničarjev le 15 do 16 milijonov din, pri dividendi 350 din le 10 milijonov din in pri dividendi 300 komaj 4 do 5 milijonov din. Šele če bi dividenda znašala 500 din na delnico se dvigne delež države na dobičku na 30 milijonov din.

Izredn epovečanje premoženja banke navzile izgubam pri kreditih

Sedanji predpisi vrhu tega omogočajo Narodni banki, da izkaže precej manjši čisti dobiček, če smatra, da ni primerno povišati dividendo. Vse to je mogoče, ker v zakonu ni omejitev za amortizacije (odpise na neprimičninah in premičninah). Sicer pa lahko poljubno zmanjša znesek, ki se deli med državo in Narodno banko, če primerno visoko dotira rezervni fond. Vse to smo lahko opazili v zadnjih letih, ko je Narodna banka zabeležila naslednje znatno povečanje amortizacij odnosa dotalacije rezervnemu fondu (v milijonih din):

	dot. rez. fondu	amortizacije
1934.	1,7	7,7
1935.	1,7	9,9
1936.	2,1	8,5
1937.	17,5	11,6
1938.	12,0	16,8
1939.	10,0	21,3

Skupni znesek amortizacij in dotalacije rezervnemu fondu, ki se je v prejšnjih letih gibal na višini okrog 10 milijonov din, se je lani povzpela na preko 31 milijonov, to je na znesek, ki znatno presega dobiček, ki pripade delničarjem. V prejšnjih letih je Narodna banka vršila odpise na neprimičninah na ta način, da je vsako leto dodala fondu za amortizacijo nepre-

mičnin razmeroma znaten znesek 4.8 milijona din, pri čemer je upoštevali, da ima ta fond, ki je naložen v državnih papirjih, še lastne dohodke, ki so zadnja leta znašali 1.2 milijona din, tako da je znašala amortizacija okrog 6 milijonov din na leto (preko 5% knjižne vrednosti neprimičnin). V zadnjih štirih letih pa je pričela Narodna banka amortizirati neprimičnine na dveh računih, in sicer preko fonda za amortizacijo neprimičnin, ki ga dotira sedaj na leto z 1 milijonom din, kar predstavlja glede na lastne dohodke fonda amortizacijo v višini 2.3 milijona din (2% knjižne vrednosti). Vrh tega pa vrši še velike odpise pri sami knjižni vrednosti neprimičnin. Ti odpisi so znašali leta 1936. 4 milijone din, naslednje leto 6 milijonov din, leta 1938 pa celo 12 milijonov din. Znesek tega odpisa v lanskem letu iz letnega poročila ni več razviden, mora pa biti še večji, saj je postavka amortizacij, ki vsebuje te odpise, lani še narasla od 16.8 na 21.3 milijona din.

S temi prekomernimi dotalacijami, odpisi in amortizacijami si Narodna banka ustvarja odprte in tudi skrite rezerve, ki bodo o priliki likvidacije prišle v znatni meri v korist delničarjem, kajti zakon določa, da se ob likvidaciji izplačajo delničarjem poleg glavnice tudi fond, ki pripadajo delničarjem; od ostanka aktiv (po izločitvi kritja novčanic) in od rezervnega fonda pa dobe 40%. Premoženje Narodne banke, ki pripade ob likvidaciji v znatni meri delničarjem, se je v zadnjih letih na ta način ogromno povečalo, saj so se najvažnejši deli od leta 1932 ogromno dvignili, kakor to kaže naslednja primerjava (v milijonih din):

	rezervni fond	fond za amort. nepr. dopoln. divid.
1932.	73.8	5.8
1939.	247.7	30.0

Gori označeni trije fond so od leta 1932 narasli od 79.7 na 283.6 milijona din pri čemer je upoštevali, da znaša glavica 180 milijonov. Ze danes lahko računamo, da morajo dobiti delničarji o priliki likvidacije najmanj dvojni znesek nominalne vrednosti delnic, to je okrog 6000 din za delnico. Le v tej zvezi je razumljivo, da se je tečaj delnic Narodne banke, ki je znašal leta 1933 manj nego 4000 din, povzpela na 8000 din, kar je izredno visok tečaj, če primerjamo dividendno, ki znaša 400 din.

Gornja razmišljanja smo navedli, da po-kažemo, kako v resnici pri Narodni banki prevladuje interes delničarjev in kako se Narodna banka prav za prav že pripravlja na trenutek, ko bo treba delati likvidacijski obračun. Le tako je tudi razumeti, da Narodna banka ne polaga tolike važnosti na povečanje dividende, čeprav bi v zadnjih letih navzile ogromnim odpisom dubioznih terjatev lahko plačala najmanj 450 ali celo 500 din dividende.

Sedaj pa pomislimo, kako bi šele zgle-dal račun za delničarje, če ne bi morala Narodna banka v zadnjih letih vršiti tako ogromnih odpisov na dubioznih terjatah. Kakor smo že omenili, so od 1. 1929 dosegli odpisi dubioznih terjatev 263 milijonov din od katerih pa je bilo naknadno izterjanih le 60 milijonov, tako da je Narodna banka dejansko izgubila pri teh kreditih preko 200 milijonov. Pri neizčrpnem viru dohodkov, ki jih ima Narodna banka, sedanjim gospodarjem najbrž ne bi v tem primeru vedeli, kako bi razdelili tako povečan dobiček in bi spričo sedanje prakse poleg višje dividende predvsem v še večjih zneskih dotirali razne fonde in ustvarjali skrite rezerve.

Narodna banka, ki bi morala biti splošno koristna ustanova in bi morala upošte-vati potrebe vsega gospodarstva naše države, bi v zadnjih letih navzile odpisom dubioznih terjatev lahko prevzela na svoj račun obrestno razliko, ki je nastala denarnim zavodom zaradi izredno nizkega obrestovanja terjatev od odstopljenih kmečkih dolgov. Po dolgi mukah se je le s težavo odločila, da je dala nekaj 3% kreditov bankam na podlagi terjatev nasproti Privilegirani agrarni banki, medtem ko mora slične kredite zadružnim denarnim zavodom dajati Poštna hranilnica.

Narodna banka bi lahko že pred leti bistveno znižala marsikatero provizijo, zlasti v deviznem in klirinškem prometu. Toda vodstvo Narodne banke se ne more otresti načel, ki veljajo v pridobitnih podjetjih, in poslovnega egoizma. Uprava zavoda se ne more povzpeti do spoznanja, da se novčanična banka ne more voditi iz pridobitnih motivov, temveč le s širokim pogledom na potrebe gospodarstva.

Koncentracija deviznega in klirinškega prometa pri Narodni banki je prinesla zavodu v zadnjih letih ogromne nove dohodke, kar se kaže v postavki »raznih dohodkov«. Ta postavka med dohodki Narodne banke je znašala leta 1933. 8.8 milijona din, lani pa se je povzpela že na 52.5 milijonov din. Šele pred dnevi se je vodstvo banke po dolgem prizadevanju odločilo, da zniža provizijo v klirinških in deviznih poslih od dosedanjih 2.5 na 2 promila. (Konec sledi)

Maksimalne cene za drva

Na podlagi sklepa ministra za trgovino in industrijo ter ministra za socialno politiko in narodno zdravje, ki je bil izdan na podlagi čl. 33 točka 4. uredbе o kontroli cen, se določajo naslednje najvišje dovoljene cene lesu, namenjenemu za kurjavo. Na železniških in rečnih postajah na področjih urada za kontrolo cen se drva v količinah najmanj enega desetinskega vagona ne smejo prodajati po višjih cenah, kakor so naslednje:

- 1) bukova polena I. vrste po 110 din, bukova polena II. vrste po 92.50 din;
- 2) gabrova polena I. vrste po 117.50 din, gabrova polena II. vrste po 105.50 din, gabrova polena III. vrste po 95 din, okrogla gabrova polena I. vrste po 100 din, II. vrste po 95 din;
- 3) borova polena I. vrste po 97.50 din, II. vrste po 90 din, III. vrste po 83.50 din in okrogla borova polena I. vrste po 77.50 din;
- 4) jesenova polena I. vrste po 102.50 din, II. vrste po 97.50 din;
- 5) hrastova polena I. vrste 92.50 din, vrste po 80 din;
- 6) brezova polena po 76. din;

7) mešana trda polena po 82.50 din, hrastova ali trda mešana polena III. vrste po 76 din, mehka mešana polena po 80 din;

8) lipova polena po 105 din;

Vse cene veljajo za en kubični meter franko vagon ali šlep na postaji, kjer se drva nakladajo. Na desetinskem vagonu mora biti naloženih 20 kubičnih metrov drva. V nasprotnem primeru ima kupec pravico do ustrežajoče bonifikacije. Ostale maksimalne cene bodo po navodilih urada kontrole cen določile upravne oblasti prve stopnje za svoje področje.

Upravne oblasti prve stopnje so dolžne v roku 24 ur po določitvi maksimalnih cen drva za kurjavo za svoje področje poslati utemeljeni sklep pristojni banški upravi in uradu za kontrolo cen v Beogradu. Prav tako so dolžne v istem roku objaviti določene maksimalne cene v krajevnem časopisu.

Lesna podjetja so dolžna na vidnem mestu razbošiti objavo upravne oblasti o maksimalnih cenah drv. Vse prej sklenjene pogodbe, ki niso bile izvedene do dne uveljavljanja tega sklepa, se morajo izvr-

šiti po novih cenah, v kolikor dogovorjene cene niso za kupca ugodnejše. Isto velja tudi za delno neizvršene pogodbe, pri katerih nove cene veljajo za še nedobavljeni del blaga.

Kdor bi se pregrešil proti gornjim določbam, bo kaznovan z zaporom do 6 mesev in denarno kaznijo do 50.000 din na podlagi čl. 8 uredbе o kontroli cen. Ta sklep dobi veljavo moč z dnem objave v »Službenih novinah«.

Gospodarske vesti

Trgovinska pogajanja s Turčijo. Danes odpotuje iz Beograda delegacija za trgovinska pogajanja s Turčijo, ki jo tvori načelnik oddelka za izvoz pri direkciji za zunanjo trgovino dr. Dragoslav Mihajlović, načelnik oddelka za trgovinske sporazume pri direkciji za zunanjo trgovino Boško Gjorgjević, ravnatelj Prizada dr. Ciril Nemec in šef oddelka za tekstilne surovine pri direkciji za zunanjo trgovino Vladislav Radojević. Naša delegacija se bo pogajala s turško gospodarsko delegacijo predvsem o vprašanih preskrbi naše tekstilne industrije s turškimi surovimi bombažem in o podaljšanju južnoslovansko-turškega sporazuma o opiji kakor tudi o nabavi koruze iz Turčije.

Trgovinska pogajanja s Slovaško. Danes se začne v Beogradu prva trgovinska pogajanja s Slovaško. Našo delegacijo vodi načelnik zunanjega ministrstva dr. Lazarević ter generalni ravnatelj Prizada dr. Drasutin Tot.

Začasna odkupna cena za novo pšenico. Glede na to, da so iz raznih krajev prispel pritožbe, da se nova pšenica prodaja daleč pod ceno, ki jo bo v kratkem s posebno uredbo določila kr. vlada in po kateri jo bo Prizad kupoval, bo Prizad do uveljavljanja uredbe za odkup letošnje pšenice kupoval novo pšenico po cenah in pogojih, ki jih določa uredba o maksimaliranju cen od 22. junija t. l. za staro pšenico. Z ozirom na to bo družba odkupovala to pšenico po 220 — 230 din za 100 kg. — Kakor poroča beografska »Politika« kupujejo trgovci v nekaterih krajih Vojvodine novo pšenico za 160 — 180 din.

V trgovinski register sta se vpisali nastopni tvrdki: »Intra« družba z o. z. za proizvodnjo in razpečevanje gradbenih potrebščin (osnovna glavica 50.000; poslovalji: Celestin Deutsch in Slavko Dujic, oba v Mariboru); »Gradžar Ciril, avtopodjetnik, Zgornje Jezersko. — Pri tvrdki »Univerzale«, tovarni klubov in slaničnikov, družbi z o. z. v Domžalah, je izbrisan poslovođa Franc Faltner, vpisan pa so poslovođi Janko Cirman iz Mednega, Anton Zalokar in Ivan Zalokar iz Sent Vidla; tvrdko zastopa inž. Vinko Zalokar. — Pri Gostilniškarski pivovarni d. d. v Laškem je izbrisan član upravnega sveta Josip Kramar, vpisan pa je član upravnega sveta Julij Zupan, restavratir iz Ljubljane, Aleksandrova 4; vpisana je prokura, podeljena Francu Vilharju, ravnatelju družbe. — Pri Tovarni verig d. d. v Lescah je izbrisan član upravnega sveta Hanuš Krofta, vpisan pa član upravnega sveta Avgust Praprotnik, industrijec iz Ljubljani. — Pri tvrdki »Unio družba« tovarni kemično-tehničnih proizvodov družbi z o. z. v Mariboru je zaznamovana ustanovitve podružnice v Zagrebu in Beogradu. — Pri Združenih opekarnah d. d. v Ljubljani je zaradi smrti izbrisan član upravnega odbora Stevan Karamata, vpisan pa dr. Miloslav Radičević, član uprave Jadransko-podunavske banke v Beogradu. — Pri tvrdki »Tehnika« Josip Banjal v Ljubljani, je izbrisan dosedanj lastnik Josip Banjal, vpisan pa novi lastnik Franc Bizjak, ravnatelj tvrdke »Radio« družbe z o. z. v Ljubljani.

Javna dela. Banska uprava je razpisala gradnjo treh objektov v km 5,23, 5,57 in 5,48 v zvezi z rekonstrukcijo državne ceste Jezica-Domžale (proračun 717.000 din). Nadalje je razpisala licitacijo za dobavo litoželeznih cevi, fasonskih kosov in armatur za vodovod v Predosljah in Suhli (proračun 226.000 din), za prvo etapo vodovoda Kropa-Kamna gorica (proračun 257.000 din) in za razširjenje vodovoda v Marebnegu (proračun 133.000 din).

Dobave. Uprava zavoda »Čačak« v Čačku sprejme večje število kvalificiranih delavcev ter tehničnih risarjev (pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani). Mornarska komanda v Šibeniku sprejema do 28. julija ponudbe za dobavo železnih zakovic in vijakov, orodnega jekla, razne pločevine i dr., do 13. avgusta pa ponudbe za dobavo metel, otiračev za noge, krp za čiščenje, bombaža, sode, mila za pranje, smirka, steklenega papirja, stearinskih sveč ter gorilnega spirita in strojnega spirita. Strojna šola mornarice, Boka Kotorska sprejema do 30. julija ponudbe za dobavo krovilnih ležajev. Artilerijsko tehnični zavod mornarice Lepetane, sprejema do 31. julija ponudbe za dobavo pisarniškega materiala in potrebščin, do 3. avgusta za dobavo raznih kislin, boraksa, modre galice, sode in dr., do 5. avgusta za dobavo mask za ognjegaše, do 7. avgusta za dobavo impregnirane platna ter bele fanele, do 9. avgusta za dobavo specialnih steklenic kisika in do 10. avgusta za dobavo specialne ročne sesalke, kali-patronov ter »Oxumetrov« za kontrolo čistote kisika.

Licitacije. Dne 29. julija bo v intendaturi štaba savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija za dobavo 3.000 komadov železnih sodov. Dne 30. julija bo pri štahu šumadijske divizijske oblasti v Kragujevcu licitacija za dobavo raznih živil. Dne 29. in 30. julija bo pri vojnosanitnem zavodu v Zemunu licitacija za dobavo zdravil, kemikalij in kina, 31. julija za dobavo drog, glicerina, vazeline in olja, 1. avgusta za dobavo desinfekcijskih sredstev, 5. avgusta za dobavo kartonaže, papirja in apotekarskega pribora, 16. avgusta za dobavo bolniških in zdravniških plaščev, 7. avgusta pa za dobavo razneza železa, žice, zakovic, cevi i dr. Dne 1. avgusta bo pri upravi vojno-tehničnega zavoda v Hanrijevici pri Skoplju licitacija za dobavo vatinela, sukanca ter razneza platna.

Borze

24. julija

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespremenjeno 14.70 — 14.90. Za grške bone je bilo v Zagrebu povpraševanje po 36, v Beogradu pa je bil promet po 37. Bolgarski klirinški čeki so se v Beogradu trgovali po 92. Tečaj na

Ko pridete iz vode, ne pustite, da bi Vas sonce posušilo! Vsaka kaplja vode deluje kot žerjavica. Zato si naprej dobro posušite kožo, nato pa jo namažite s KREMO NIVEA ali s OLJEM-NIVEA! Šele tedaj je zmanjšana nevarnost sončnih opeklin in koža Vam bo hitro in lepo porjavela.

Ne podcenjujte sonca!

svobodnem trgu se nadalje ravna po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila tendenca v nasprotju z Beogradom čvrsta in je bilo za Vojno škodo povpraševanje po 442 v Beogradu je bil zabeležen tečaj 435 — 439. Do zaključka je prišlo v delnicah Trboveljske po 300 — 305. **EFEKTI**

Ljubljana. Oficialni tečaji: London 168.46 — 171.66, New York 4425 — 4483, Curih 1007.62 — 1017.62. **Tečaji na svobodnem trgu:** London 208.36 — 211.56, New York 5480 — 5520, Curih 1245.15 — 1255.15.

Curih. Beograd 10, Pariz 10 (bankovci 5.50), London 17.00 (bankovci 13.15), New York 440 (bankovci 4.53), Milan 22.20, Madrid 40, Berlin 176 (registarke 51.50), Stockholm 104, Sofija 5.50, Atene 3.00, Bukarešta 2.30.

DEVIZE

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 442 den., 4% agrarne 49.75 den., 4% se-verne agrarne 50 den., 6% begluške 78 den., 6% dalm. agrarne 70 den., 6% šum-ske 69 den., 7% invest. 96 den., 7% Blair 93 den., 8% Blair 97 den.; delnice: Narodna banka 7950 den., PAB 192 bl., Trboveljska 300 — 305 (300 — 305), Gutmann 58 den., Sečera Osijek 250 den., Osiječka lievaonica 165 den., Jadranska 400 den.

Beograd. Vojna škoda 435 — 439, 6% begluške 76.25 — 77, 6% dalm. agrarne

Gradnja novega mostu v Mariboru

Radi prometnih neprilik je graditev nujna — Potrebna razbremenitev državnega mostu — Akcija industrijcev in delavstva

Maribor, 22. julija. Do leta 1913. sta bila oba dela Maribora, ki se razprostirata na obeh bregovih Drave, zvezana z lesenim mostom. Zaradi naraščajočega prometa so tega leta dogradili sedanji most, ki spada po svoji monumentalnosti med prve v državi. Takrat so pač računali, da bo novi most zadostal za dolga desetletja; saj je takratni Maribor kot izrazito provincionalno mesto bil deležen počasnega razvoja. Povsem so se prilike spremenile, ko je v povojni dobi zavze-lo mesto drugo vlogo. Maribor je postal živahno obmojno mesto ter gospodarsko in kulturno središče vse severne Slovenije. Z dotokom primorskih beguncev in slovenskega življa z dežele je število prebivalstva naraslo, posebno še, ko je začela naraščati industrija. Danes šteje Maribor z okolico že nad 50 tisoč prebivalcev. S številom prebivalstva se je večal tudi obseg mesta, predvsem v smeri proti Pohorju, Pobrežju in Studencem. Oba dela mesta, ki jih nekateri že upravičeno nazivajo stari in novi del, pa sta še danes med seboj zvezana le z državnim mostom in brvjo v Studencih, ki pa je uporabna samo za pešce.

Ze pred leti so zainteresirani krogi pričeli opozarjati, da državni most kot edina prometna vez ne more več zadostiti za vedno bolj rastoči promet. Ne samo zaradi neprilic v prometu, ampak že zaradi varnosti, češ da most ob taki frekvenci ne bo mogel več dolgo služiti svojem namenu. Bilo je izvedeno dnevno štetje vozil in pešcev, ki pasirajo most, in ugotovljeno so bile presenetljive številke glede na število in tonažo. Pokrenjena je bila tudi neka akcija za graditev novega mostu. Sprva je bil načrt, da se zgradi vzporeden most, ki bi vezal Kopališko ulico in Tržaško ceto. Proti temu pa so nastopili občani s Pobrežja, ki so utemeljevali potrebo, da se most zgradi tako, da bo vezal Pobrežje

in svojim potrebam, so bili pripravljeni prispevati milijonske deleže za gradbo mostu. Seveda bi morale prispevati tudi zainteresirane občine, banovina in država. Ko pa so vse razpoložljive vsote seštel, je manjkalo še precej do uresničitve načrta, čeprav sta mariborska in pobreška občina pokazali veliko razumevanje, seveda v okviru svoje finančne moči. Pobreski občani so bili posamezno pripravljeni, brezplačno odstopiti za gradbo prizadeta zemljišča in tudi sicer prispevati z materialom in kulukom. Pripravljeni so bili že dokončni načrti, potem pa je vsa akcija — zaspala. Oživel so jo zopet agitatorji ob priliki in meljski okraj Maribora. S tem ne bi samo razbremenili državnega mostu, ampak bi se tudi skrajšali zamudni ovinek za dohod in dovoz v Maribor.

Pobreska občina šteje danes nad 11 tisoč občanov. So to večinoma delavci in drugi samostojci, ki so zaposleni v mariborskih tekstilnih tovarnah. Večina teh, ki so tudi največja, je v meljskem predmestju, ki se razprostira na levem bregu Drave, prav nasproti Pobrežja. Zaradi oddaljenosti se večina delavcev vozi na delo s kolesi in morajo dnevno prevoziti eno uro dolg ovinek. Med Pobrežjem in Meljem obratuje sicer brod, ki pa ne zmague silnega prometa, razen tega je treba plačevati prevoznino. Ta ni ravno velika, a ob vsakodnevni uporabi se naberejo za delavca težko pogrešljive vsote. Najhuje pa so prizadeti delavci pozimi, ko ne morejo uporabljati koles in na vso nesrečo zaradi nizkega stanja vode in ledu ne vozi brod. Takrat morajo pač pešati. Seveda obutjito pomanjkanje dobre prometne poti z mestom tudi drugi sloji, zlasti še lastniki vozil.

Potrebo graditve novega mostu so že pred leti uvideli tudi industrijci, ki imajo svoje tovarniške objekte v Melju in na Pobrežju. Da odpomorejo željam delavstva

Krompir, sadje in zelenjava v naši prehrani

Zdaj si moramo nabrati sil in odpornosti proti obolenjem

V zadnjem času se je pokazalo, da ima krompir kot dobavitelj vitamina C nad vse važno vlogo v človeški prehrani. S kuhanjem olupljenega krompirja uničimo sicer 60 do 80 odstotkov tega vitamina, toda ostanek, če krompirja ne prekuhamo še enkrat, človekovemu zdravju še vedno pomemben pomočnik. Veliko važnejšo vlogo bi imel seveda krompir, če bi ga nikoli na takšen način ne slabili z vodo.

Redilno vrednost tega zemeljskega sadja so prej znatno manj cenili. Vzrok je v fizioloških naziranjih iz prejšnjega stoletja. Beljakovino, ki jo nahajamo v majhnih količinah tudi v krompirju, so smatrali za najvažnejšo redilno snov, zato so dajali prednost mesu. Še danes marsikateremu laiku ni jasno, da potrebuje naše telo prav tako oglikovih hidratov kakor beljakovine.

Važno za prehrano je tudi korenje, ki vsebuje precej vitamina A. Med najvažnejše dobavitelje obeh vitaminov pa spada listnata zelenjava. Na žalost mnogih okusnih listov sploh ne uporabljamo za hrano. Tako je v mladih listih redke n. pr. mnogy vitaminov, razen tega pa so okusni in bi jih lahko uporabljali kot solato. K zelenjavi prištevamo tudi mlado stročje, ki daje vitamine in ima razmerno mnogo beljakovine.

Raziskave zadnjega časa so pokazale, da so jagode kot hrana dragocenejše, ne-

go smo prej mislili. Kot dobaviteljka vitamina C je jagoda, zlasti vrtna jagoda, načelu. Jagode s sladkorjem in mlekom so mnogovredno živilo. Zelo dosti vitamina C je tudi v grozdičju, zlasti v črnem. Med jagodami je samo v brusnicah bolj malo vitamina C, namesto tega pa imajo veliko ohranjevalno sposobnost in se zato izbovno obnesejo za vkuhanje, bodisi same bodisi v zvezi z drugimi jagodnicami in sadjem. Vse naše sadje je po kakovosti visoke vrednosti. Jabolka in hruške razen nekaj vrst nimajo mnogo vitamina C, to sadje pa je primerno za vkuhanje.

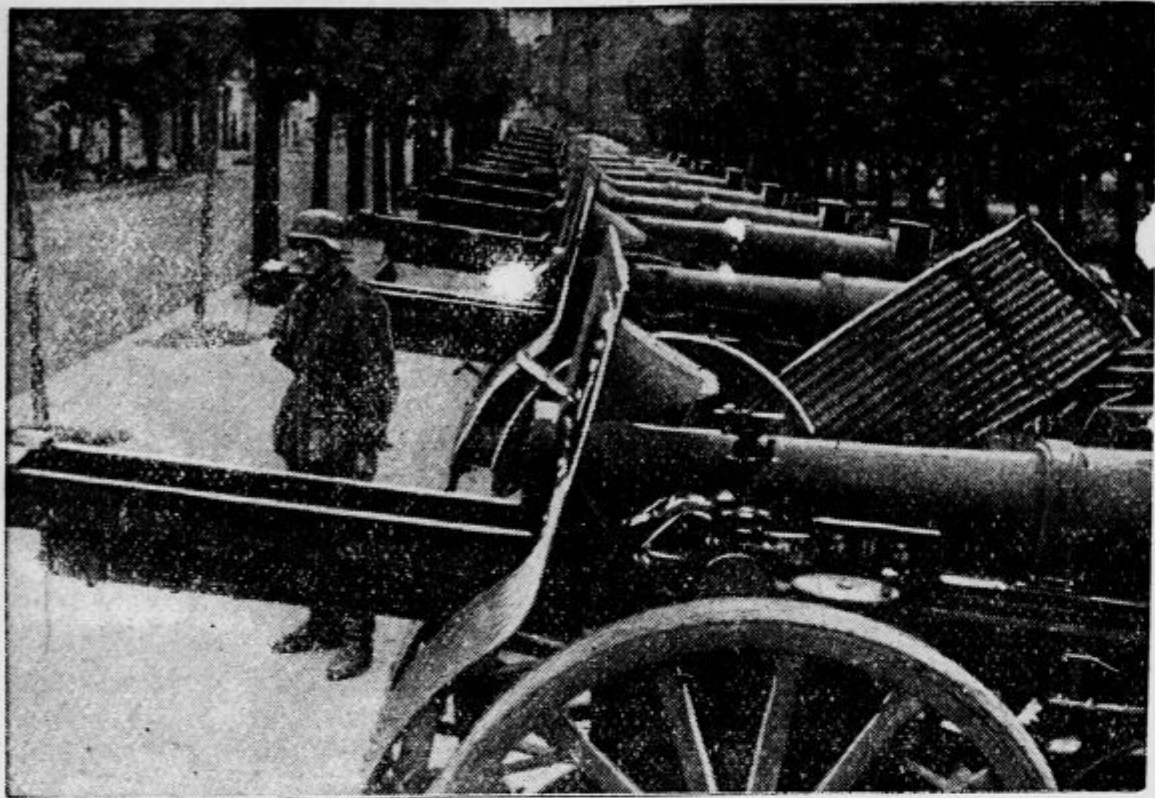
Poletje je čas, ko si mora človek nabrati sile in odpornosti proti obolenjem. To se tudi dogaja, kajti poleti je naša hrana naravnost nego pozimi. Večja uporaba sadja, jagod in zelenjave je bistvo te naravnostje prehrane.

Smrt stoletne ženske

V Genovi je umrla nedavno Angela Parodi, ki je štela nad sto let. Rodila se je v San Teodoru 14. decembra 1835. Do svoje smrti je bila duševno pri sebi in tudi dokaj zdrava. Zapuščena sina, ki je zdaj star 75 let, drugi sin pa ji je pred leti umrl.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Vedno večji postaja pšen

ki ga je nabrala nemška vojska v Franciji

Meteorolog kancelarja Hitlerja

Dr. Richard Habermehl, šef nemških vremenoslovcev

O priliki napada na Anglijo bo seveda igralo vreme eno prvih, če ne celo odločilno vlogo. Nemčija se je na to, kakor vse kaže, dobro pripravila.

Nemškim vojaškim krogom je znano, da se je državni kancelar Hitler, preden se je odločil za kakšen svoj podvig vojaškega značaja, v zadnjih letih vedno pred nastopom takšnega dogodka posvetoval z nemškim centralnim meteorološkim zavodom. Lotil se ni nobene akcije prej, dokler ni bil siguran, da ga bo spremljalo lepo vreme. Takšen je bil primer z okupacijo Avstrije in Sudetov, prav takšen tudi o priliki vojaškega pohoda na Poljsko, Norveško in Dansko, pa tudi ob začetku akcije proti Nizozemski, Belgiji in Franciji. Pri vseh teh podvigih je spremljala vrhovnega poveljnika nemške vojske sreča lepega ali vsaj ugodnega vremena.

Kdo pa je mož, ki daje Hitlerju infor-

macije v vremenu? To je dr. Richard Habermehl, šef nemških vremenoslovcev, ki ga ponekod v Nemčiji nazivajo »vremenskega preroka nemškega državnega kancelarja«. V Nemčiji pravijo, da je Hitler večkrat odgodil začetek svojih akcij samo zaradi tega, ker mu je dr. Habermehl napovedal dobo slabega vremena.

Ta učenjak zbira dnevno podatke o vremenu iz vseh krajev sveta in doslej so se njegove napovedi do 90 odstotkov vselej uresničile. Dr. Habermehl razpolaga z veliko množico aparatov za proučevanje vremena in po njegovem ukazu izpušijo vsak dan trideset najpreciznejših aparatov do višine 10.000 metrov. Na ta način dobi nemška centrala za vremenoslovje splošno sliko o možnosti vremenskih preobratov. Resnica je torej, da se Hitler stalno posvetojuje z meteorologi.

Najdenka je postala milijonarka

Usoda deklice iz sirotišnice

Pred dvanajstimi leti je potkal neki mož brez otrok na vrata neapeljskega samostana Marijinega spočetja in prosil, da bi mu iz »Ruote« izročili kakšnega najdenčka. »Ruota« pomeni »kolos« in predstavlja srednjeveško ustanovo, ki je ljudem takrat omogočala odlagati nezakonске otroke na posebne samostanske vrtilne plošče. Otroka so s ploščo vred zavrteli v notranjost samostana, na drugi strani pa je prišla ven matična številka kot dokazilo, da je država prevzela očetovstvo nad otrokom.

Tistega dne je samostanska najdenišnica izročila prosilcu lepo, črnooko deklico, ki jo je ves srečen odnesel domov. Tini, kakor se je imenovala deklica, je bilo pod varstvom rednika in njegove žene prav dobro. Mislila je vedno, da so njeni pravi starši, dokler se ni zgodilo nekaj, kar je danes štirinajstletno dekle in oba adoptivna starša veljalo že mnogo solz. V Neaplju je namreč neki bogat patricij, ki je pred kratkim umrl, dekletu, ki živi ta čas s svojima rednikoma v Trstu, v svoji

oporoki zapustil milijonsko vsoto ter poskrbel, da jo bodo vzgajali v prvorazrednem neapeljskem internatu in da bo njeno bodoče življenje, življenje milijonarka. Ta patricij je bil po vsej priliki nje pravi oče, ki se je ob svoji smrti urli spomnil, da ima dolžnosti do svojega otroka. Šele tako je Tina tudi zvedela, da nje rednika nista bila nje prava starša.

Gospodarski pomen Sudana

Anglo-egiptski Sudan je devetkrat tolik kakor Italija

Anglo-egiptski Sudan, ki se razprostira med obema velikima italijanskima kolonialnima področjema, Libijo in Italijansko Vzhodno Afriko, ne vzbuja zanimanja italijanskih gospodarskih krogov šele od danes, ko je postal vojno ozemlje. Italija bi s svojo industrijo lahko zadostila vsej sudanski uvozni potrebi, ki znaša letno 3 milijone egiptskih lir, po drugi strani pa

bi lahko sprejemala vso sudansko bombažno proizvodnjo.

Sudan, ki je devetkrat tako velik kakor današnja Italija, a šteje le 6 milijonov prebivalcev, ima za to državo torej velik gospodarski pomen. Med poljedelskimi kulturami v poplavnem ozemlju Nila in na 60.000 ha makvanskega ozemlja, ki ga umetno namakajo, je bombaž na prvem mestu, omeniti pa je tudi sudanski sezam, zemeljske oreške, guml arabikum, dateljne, različne vrste lesa. Med živino je omeniti nad milijon velblodov, 0,4 milijona mežgov, 1,5 milijona glav goved, 5,5 milijona ovac in koz. Angleži se niso nikoli posebno zanimali za sudanske zemeljske zaklade, toda po italijanskih navedbah so tam znatna ležišča bakra, železa in svineca, a zlato pridobivajo še danes s primitivnimi sredstvi.

Zunanja trgovina anglo-egiptskega Sudana je bila v zadnjih letih večinoma v ravnovesju. Izvozu bombaža, kož, sezama in drugih njegovih proizvodov, je uvoz tekstilij, strojev, sladkorja in premoga za rečno plobovilo prilično ustrežal. Največji delež je imela v zunanji trgovini Sudana Anglija, ki je skupaj z Južno Afriko in Indijo prevzemala skoraj vso njegovo poljedelsko proizvodnjo, po drugi strani pa je uvažala vanj nad dve tretjini tega, kar je sam potreboval. Italija je tu navzlic temu, da mejita na obeh straneh Sudana obe njeni kolonialni posesti, imela le podrejeno vlogo. Za bodoči razvoj Sudana je važno, da razpolaga ta z dobrim omrežjem rečnih vodnih poti, ki merijo skupaj 5000 km, in s preko 3000 km železniških prog.

Levi raztrgali artistko

Na grozovit način je izgubila življenje mlada pesalka na vrvi, ki je s potujočim cirkusom gostovala v nekem majhnem ameriškem mestu. Artistka je kazala svojo spretnost visoko na vrvi, ki pa ni bila zavarovana z mrežo. Nenadno ji je spodrsnilo in je padla. Na mehkih tleh bi se morda niti ne poškodovala resno, toda k nesreči so bili baš tedaj pripeljali v ma-nežo kletko z levi in artistka je padla med zver. Preden so ji mogli priteči na pomoč, so jo levi raztrgali.

Kaznilnica je pogorela

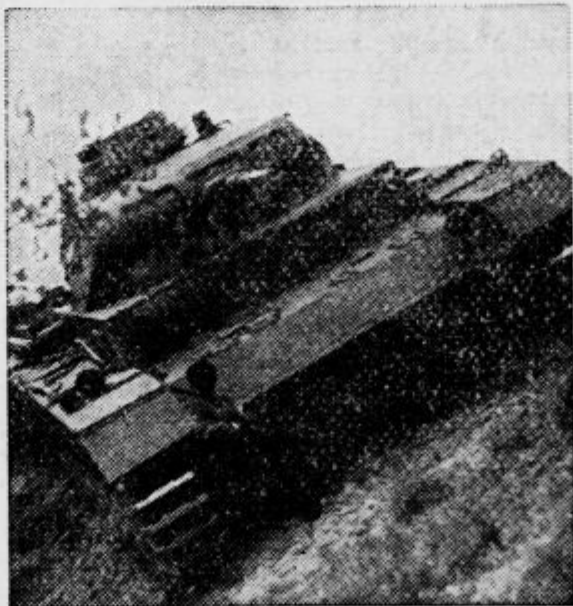
Kaznilnica v Saint-Martinu na francoskem atlantskem otoku Reju je v nekoliko urah popolnoma pogorela. Gmota škoda je velika, kar se tiče človeških žrtev, doslej ni točnejšega poročila.

Kaznilnica je bila znana prej po tem, ker so v njej zbirali kazence, ki so jih pošiljali v deportacijo v Goyano. Le malokateri teh kazencev so se še kdaj vrnili v civiliziran svet. Ko so odseleli svojo kazeno, so morali prebiti še isto toliko časa v razmerni prostosti v kazenski koloniji. Pri tem pa jih je večina podlegla zaradi težkih telesnih naporov in mrzlice.

Smrtna nesreča v ledenici

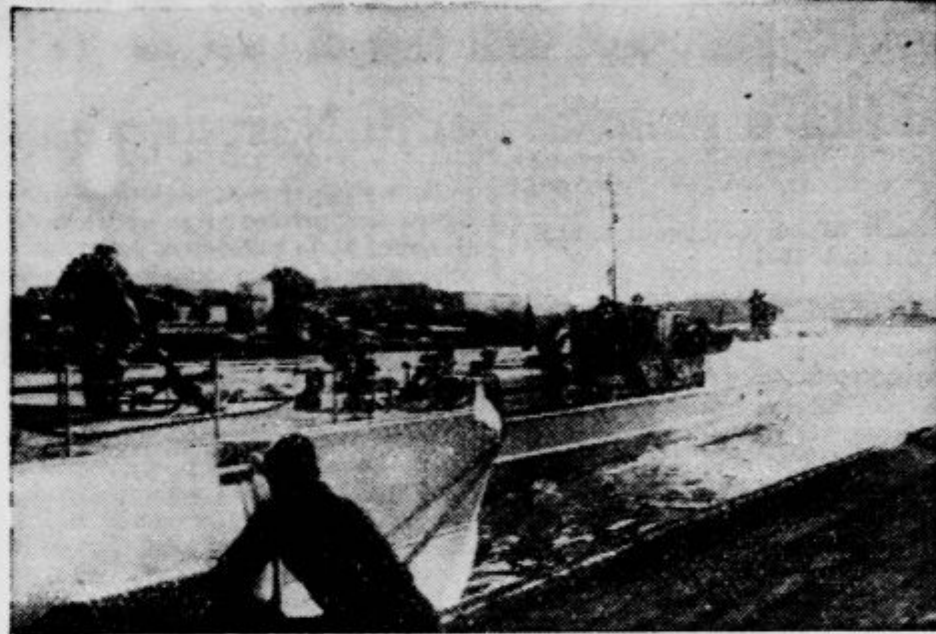
V ledenico neke pivovarne v okolici Prage sta prišla trinajstletni sin nekega gostilničarja in njegov štirinajstletni bratranec, da bi odpeljala nekoliko ledenih klad. Med tem ko je jima neki pivovarniški delavec podajal klade, se je visoki kup ledu nenadno zrušil ter je pokopal oba dečka in delavca. Delavec in štirinajstletni deček sta se mogla izkupati prilično nepoškodovana, gostilničarjevega sina pa so potegnili izpod leda mrtvega. Kos ledu mu je zdrobil glavo.

Moderni tank

obvlada vse terenske ovire, tudi vožnje po poševnem pobočju z veliko lahkoto

Nemški brzi čolni

za napad proti Angliji v nekem holandskem pristanišču

Razdejana francoska mesta

Do Pariza opustošenje, naprej ne več

Na podlagi poročil iz zadnjega časa si je mogoče ustvariti naslednjo sliko vojne-ega razdejavanja v Franciji:

Mesta, ki ležijo severno od Somme, so hudo trpela zaradi vojne in tudi kraji na severovzhodu Pariza kažejo zelo vidne sledove vojne. Veliko škodo so povzročila letala z bombardiranjem. Mnogi kraji, ki so bili v svetovni vojni porušeni in potem nanovo pozidani, so danes zopet v razvalinah. Edino katedralo so ostale cele.

Utrjeno mesto Longwy tik luksemburške meje je do polovice v ruševinah. Sedana je sama razvalina, Arras, ki je že v sve-

Če še ne veš, zdaj izveš:

da gradijo v Kanadi deset novih tvornic za municijo;

da se je promet skozi Gibraltarsko ožino v zadnjem času silno skrčil;

da se madriški dnevnik »ABC« čudi Halifaxovi odklonitvi Hitlerjeve mirovne ponudbe;

da so tudi v Bolgariji poskočile žitne cene za 25 odstotkov;

da se nahaja del ameriške vojne mornarice na tajnih manevrih;

da je izbruhnil pri Christinestadu na Finskem velik gozdni požar;

da se nahaja v 37 italijanskih otroških kolonijah vzdolž Jadranskega morja nad 12.000 mladih Italijanov iz Libije;

da je v neki londonski bolnišnici umrl ruski pisatelj Vladimir Cernikov;

da pripravljajo berlinska opera niz predstav za nemške vojake. Med deli, ki se bodo izvajala, je tudi Smetanova »Prodana nevesta«;

da je češki goslač Jan Kubelík, ki je nedavno praznoval 60 letnico rojstva, težko zbolel zaradi anemije in leži v praškem Podolskem sanatoriju;

da so v Španiji ustanovili sindikat za izvoz oranž;

da bo francoska vlada izvedla revizijo vseh državljanstev, ki so bila podeljena tujcem v Franciji od 1.1927. dalje;

da je rumunska vlada izdala moratorij za male posestnike;

da bo odpotoval Chautemps v posebni misiji francoske vlade v Ameriko;

da bo Rooseveltov protikandidat Wendell Willkie imel svoj nastopni govor dne 17. avgusta v državi Indijani;

da je obhajal nemški filozof grof Hermann Keyserling te dni svojo šestdesetletnico;

da je umrl v Mainzu 84-letni arhitekt prof. Ludvik Bekker, ki je zgradil v Nemčiji 317 cerkva;

da izdelujejo Nemci film o življenju flamskega slikarja Petra Paula Rubensa;

da bo Rusija začela graditi obrambno črto čim bo Litva priključena Sovjetski uniji;

da je na dirkališču Jaegersro pri Malmoju neki dirkalni konj planil v množico in poškodoval deset gledalcev;

da je Iran pristopil k mednarodni poštni zvezi;

da je v Carigradu umrl v starosti 73 let nemški novinar Holzinger, najstarejši nemški korespondent v Turčiji in predvojni tiskovni referent pri vladi ruskega carja;

da so začeli na Angleškem zbirati star papir, kosti in stare kovine;

da je francoska vlada imenovala admiral Abrial za generalnega guvernerja v Alžiru;

da je bilo v teku vojne na Francoskem uničenih najmanj 700 mostov;

da je bila v nedeljo 21. julija v Moskvi velika sportna parada 30.000 sportnikov, v navzočnosti Stalina, Molotova in Vorosilova;

da je odpotoval turški zunanji minister Saradzoglu na oddih v Ismir.

točni vojni dobil prilastek »mučeniškega mesta«, je topot postal žrtev požarov. Charleville, kjer je med svetovno vojno imel glavni stan nemški prestolonaslednik, je porušen, enako Vouziers. Rethel, glavno mesto v Ardenih, je porušeno do tal.

Reimsu je bilo to pot nebo milostno. Hitler se je baje osebno zavzel za to, da se ohrani. Nepoškodovane so tudi njegove kleti z zalozgami šampanjca. Verdun se ni izkazal v kakor v svetovni vojni, a njegove rane zljajo danes podobno kakor l.1917. Spomenik padlih pri Douaumontu je ostal. Soissons deloma stoji, v Compiègneu je porušen grad, ki ga je bil Napoleon dal zgraditi po vzorcu dunajskega Schönbruna.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

V Chantillyju, kjer je imel maršal Joffe v svetovni vojni svoj sedež, je razdejano letališče. Od Meauxa do Pariza so opustošenja manj opazna. Po padcu Pariza ni bilo večjih bitk in kraji niso bili toliko izpostavljani, zato so ostali večinoma kakor prej.

Vojaške podpore

Kdo o njih odloča in kdo jih izplačuje —

Odločanje o podporah in podeljevanje podpor svojem vojakom in njihovim obveznikom je izključno stvar civilnih oblasti. Vojaštvo in vojaška uprava s to stvarjo nimata nobenega posla. Podpore se delijo na podlagi posebne uredbe kraljevske vlade z dne 3. oktobra 1939 in v zvezi z njo izdanih navodil ter tolmachenj. Ta uredba določa, da imajo rodbine vojaških obveznikov, pozvanih na službo v času vojaških vežb ali mobilizacije, pravico na državno podporo, če so radi v poklicu svojih hranilcev ostale brez svojih sredstev za življenje. Podpora zahtevati so upravičeni po vrstnem redu: žena, potomci ter oče in mati v poklicnem hranilcu. Tudi nezakonska žena in nezakonski otroci in nezakonska mati oče so upravičeni do podpore, če jih je v vojaško službo vpo-ključena oseba vzdrževala.

Podpore znašajo v krajih I. draginjskega razreda in v krajih, ki imajo več nego 20.000 prebivalcev po 8 din, v vseh ostalih krajih pa po 5 din za vsakega otroka pod 16 leti, še po 3 din na dan. Minister za soc. politiko v sporazumu z ministrom financ ima pravico podpore povlašiti. Podpore se izplačujejo za vsakih 15 dni naprej in pričenjajo teči redno z dnem, ko je prošnja bila vložena, izjemo- ma, to je ob veliki stiski, pa od dne vpo-

klica vojnega obveznika v vojaško službo. Kdo odloča o podporah? Prošnja se vloga pri domači občini, ki jo mora takoj, najkasneje pa v 48 urah, poslati s svojim obrazloženim mišljenjem okrajnemu odboru za podpore. Ti okrajni odbori so ustanovljeni pri vsakem sreskem sodišču. Tudi okrajni odbor je dolžan postopati s čim večjo naglico. O svojem sklepu obvesti prošilca in radi evidence pristojno vojaško poveljstvo. V rešitvi mora določiti dan, s katerim prične teči podpora. Istočasno odredi predsednik okrajnega odbora potom čeka Poštne hranilnice izplačevanje podpore, ki se torej dostavlja podpirancu po pošti.

Cigar prošnja za podporo je bila odklonjena, ta ima pravico se pritožiti na predsednika tistega okrajnega sodišča, v katerega območju je okrajni odbor, ki je prošnjo odklonil.

Vse prošnje in pritožbe ter priloge so oproščene vseh taks.

Podpore svojem vojnemu obvezniku se izplačujejo iz kreditov, ki jih odobri minister financ ministru za socialno politiko, ki se odgovarjajoče vsote dajo na razpolo Poštni hranilnici in njenim podružnicam. Za podpore v dravski banovini je odprt poseben čekovni račun pri podružnici Poštne hranilnice v Ljubljani.

Med nevtralnostjo in vojskovanjem

Razliaga nemškega lista o pojmu „nevojskovanja“

V uglednem nemškem listu »Frankfurter Zeitung« čitamo naslednjo razlago novega mednarodnopravnega pojma »nevojskovanja«:

»V tej vojni imamo prvič poleg vojskovanja še držav in nevtralec tudi tako zvan »nevojskovanje« se države. Italija je prva izrazila ta izraz, Madžarska in — z drugimi političnimi nameni — Turčija sta ji sledili, ne 12. junija 1940 je tudi španska vlada z vladnim dekretom odobrila od državnega šefa, sklenila »nevojskovanje španije v sedanjem konfliktu«.

Ali je »nevojskovanje« nevtralnost od-govarjajoče, toda od nje različno medna-rodnoopravno stanje v vojni neudeležene države? Ali je v tem »nevojskovanje« samo politični naglas, ki označuje stališče vlade, ki želi v ostalem ohraniti pravni položaj nevtralne sile? Dosele je redke ugotovitve mednarodnopravne vede nakazujejo, da gre za nov mednarodnopravni pojem. Opozorja se med drugim, da je bil primer z italijanske strani že poprej storjen poskus, zavzeti vmesna stališča med vojskovanjem in nevtralnostjo. Italijanski pravnik Arrigho Cavaglieri je že leta 1919 trdil, da je bila Italija po vojni napovedi Avstro-Ogrski ter pred vojni napovedi Nemčiji (kot zaveznici Avstro-Ogrske) v takšnem vmesnem položaju med vojskovanjem in nevtralnostjo.

Kakšna pa je torej vsebina tega novega mednarodnopravnega pojma? V zadnjem zvezku »Europäische Revue« skuša odgovoriti na to vprašanje profesor Freytagh-Loringhoven. On piše: »Ob izbruhu vojne med dvema sosednjima državama hoče tretja država ohraniti povsem svobodno roko. Ona je na primer z eno izmed vojnih strank zvezana po skupnosti interesov in smrtov ali znanosti celo s pogodbi, medtem ko ima do njene nasprotnice nesporene zahteve. Vendar se iz političnih, vojsk-skih ali gospodarskih razlogov ne želi nujno udeležiti vojne, temveč hoče raje termin svojega vstopa v vojno sama določiti, an

pa celo pustiti povsem odprto vprašanje svoje sodelavežbe v vojni. Istočasno želi se bi prijateljski vojni stranki pomagati politično in gospodarsko. Zato opusti izjavo o nevtralnosti. Sprito tega ni mogoče postopati z njo kot z vojno stranko. Istočasno se s tem odpušča tudi pravica kot nevtralna država. Zlasti se s tem izpostavlja nevarnosti, da jo druga vojna stranka smatra za nasprotnico in izda proti njej odgovarjajoče ukrepe, bodisi vojaškega ali gospodarskega značaja. Abstraktno vzeto, pomeni to zanjto riziko, ki pa ga zavestno prevzame nase, da bi si ohranila svobodo akcij. Kako veliko je to tveganje v posrednem primeru, je seveda odvisno od političnih okoliščin. Odločilnega pomena je očitno razmerje sil med vojnima strankama. Stranka, ki se zaradi takšnega stališča te države čuti prizadeta, mora seveda sama presoditi, ali naj to škodo prevzame nase ali pa naj tvega, da številu svojih sovražnikov z vojno napo-vedjo tej državi poveča.«

To stališče, pripominja navedeni list, se zdi tako logična kakor pravična ureditelj vprašanja, vendar pa italijanskega nevojskovanja ni mogoče povsem spraviti v okvir te teze, kajti Italija, kakor je znano, se ni odpovedala pravici nevtralne države. Ona se je celo nanje izrecno sklicevala v svoji protestni noti, ki jo je 4. marca 1940 poslala angleški vladi v zadevi spora glede prevoza nemškega premoga. Ostane torej še nadalje odprto vprašanje, kako naj se mednarodnopravno določi statut nevojskujoče se države, ki na primer izrecno odklanja dolžnost nevtralec, kakor zlasti nepristranost in enako postopanje na obe strani, medtem ko prav tako izrecno zahteva zase pravice nevtralne države. Treba bo počakati, kaj bo na to vprašanje odgovorila predvsem italijanska mednarodnopravna veda, ki je za ta odgo-vor prva poklicana, da poda svoje miš-ljenje.«

BELEŽKE

Bolezen ministra dr. Cincar-Markovića

Nemški poslanik na našem dvoru von Heeren je te dni obiskal obolenega našega zunanjega ministra dr. Aleksandra Cincar Markovića in se zanimal za stanje njegovega zdravja po naročilu nemškega zunanjega ministra von Ribbentropa. Obenem mu je sporočil najboljše želje nemškega zunanjega ministra, ki visoko ceni dr. Markovića še izza časa, ko je bil jugoslovanski poslanik v Berlinu.

Minister dr. Cincar Marković je po težki angini na potu polnega okrevanja ter bo po mnenju zdravnikov že prihodnje dni mogel zapustiti bolniško sobo.

Pred reformo

naših vseučilišč

Glavni organ Jugoslovenske radikalne za-jednice »Samouprava« razpravlja o pri-likah na naših univerzah o katerih pravi, da so zaradi zunanjega in notranjega zlorab-ljanja vseučiliške avtonomije postale že nevdružne. »Država je postala samo še zu-nanji okvir delovanja naših univerz. Te-ko- zadnjih 20 let smo se prepričali, da nacionalna linija na naših univerzah ne sto-ji na tisti črti, kakor na vseučiliških mno-go večjih in bolj kulturnih narodov, kot smo Jugoslovenci. Svoboda in znanstveno de-lo bi morala korakati vzporedno. Žal pri nas temu ni tako. Znanstveni kader naših univerz se vedno bolj krči in profesorski zbor ni daleč več na tisti znanstveni viši-ni, kakor je bil svoje čase. Celto vrsto sto-lic so zasedle osebe, ki so bile v naprej favorizirane, kljub pomanjkljivemu znan-stvenemu znanju. Merodajne so bile pač v prvi vrsti osebnostne in rodbinske zveze. Te-ko- časa smo dobili skoraj na vseh naših univerzah sistem dveh, treh med seboj tes-no povezanih rodbinskih falang, ki so si stematično potpisile na stran talentirane in za znanstveno delo vzposobljene mlade ljudi. Tako si naše univerze same krnijo svoji znanstveni ugled. Danes se bore proti reformam naše vseučiliške avtonomije dve vrsti profesorjev. V prvi vrsti so pravi znanstveniki, ki se bore proti reformam iz čisto načelnih razlogov. V drugi vrsti, ki je številnejša, pa so pripadniki rodbinskih falang. Ti možje se namreč boje, da bo prišlo vzporedno z reformami vseučiliške av-

tonomije tudi do čiščenja kadra vseučil-skih profesorjev in da bi prišli zavoljo svojih pomanjkljivih kvalifikacij prvi pod nož. Zato so pričeli sedaj z živo akcijo proti napovedanim reformam. Predvsem se trudijo povezati nameravane reforme s po-litičnimi tendencami ter hujškajo dijakke proti vsaki reformi avtonomije.«

Seja finančno-gospodarskega ministrskega komiteja

V torek dopoldne je bila v predsedništvu vlade seja finančno-gospodarskega komiteja ministrov pod predsedstvom finančnega ministra dr. Šuteja. Razpravljali so o raz-nih tekočih zadevah ministrstev za promet, trgovino in poljedelstvo.

Po seji finančno-gospodarskega komiteja sta se sestala minister financ dr. Šutej in minister brez portfelja dr. Konstantinović. Razpravljala sta o novih proračunskih dva-najstinah, ki bodo predmet razprave prve prihodnje seje ministrskega sveta.

Kakor se zatrjuje, se sedaj izdelujejo na-črti za velika investicijska dela, pri kate-rih gre predvsem za melioracije v nekat-e-rih krajih, kjer bi se dalo pridobiti na tiso-če hektarjev plodne zemlje. So to razna »polja« (Popovo, Livansko, Imotsko polje itd.) ter menda nižina ob Skadarskem jeze-ru.

Mišljenje onih, ki ni ne vidi jo ...

V Osjeku izhaja dnevnik »Hrvatski list«, ki podpira politiko Hrvatske seljačke stranke. V eni zadnjih števil je posvetil uvodnik napovedanim gospodarskim in so-cialnim reformam. Po njegovem mnenju »ne more nobena propaganda in naj se vo-di potem iz Zagreba ali Beograda, urediti notranjosti hiše, ki je ni. Razvoj v Evropi sicer nalaga malim narodom, da izvrše go-tove reforme v svojem življenju, vprašanje pa je, da li naj se te reforme izvedejo v okviru obstoječega stanja. V Jugoslaviji ni mogoče pričeti z vsemi temi napovedanimi reformami preje, dokler ne bo povsem re-šeno hrvatskosrbsko vprašanje. Mi smo prepričani, da si pri nas mogoče misliti na uvedbo korporativnega ali kakkega druge-ga sistema vse dotle, dokler ne bo inte-gralno rešeno hrvatsko vprašanje. Mi ne verujemo, da bi mogli predstavniki Hrvat-ov v vladi pristati na izvedbo kakkega no-

vega socialnogospodarskega reda v Jugo-slaviji, ker bi to pomenilo novo težko oviro za ustvaritev svobodne Hrvatske, ki je še vedno nimamo. Hrvatski narod odkla-nja najbolj odločno že v naprej vse refor-me, ki bi pomenile okrepitev obstoječega gospodarskega centralizma v tej državi. Hrvatski narod hoče v današnjih časih, da postane njegova domovina tak pravi faktor, da bo lahko sama izvajala upravne, socialne in gospodarske reforme, in to povsem po svoji svobodni volji ne glede na mišljenje in prilike v Srbiji. To je sedaj za Hrvate prvenstveni cilj. Nam ni treba danes posnemati tujih vzorov, nego po-polne rešitve hrvatskega vprašanja.«

Nadškof Stepinac o komunizmu

Na evharističnem kongresu v Čazmi je imel zaključni govor zagrebski nadškof dr. Stepinac, ki je govoril o komunizmu. Dejal je: »Če se boste odločili za komunistične nauke, potem boste postali bukke v gozdu, ki ne potrebujejo obhajila in naukov svete vere. Bukvam je usojeno, da bodo prej ali slej posekane in vržene na ogenj. Ko boste sprejeli za svoj nauk misli komunističnih agitatorjev, se boste zapisali komunistič-ne muholohu, ki je že požrl na milijone člo-veških žrtev in ki jih bo še na milijone, ker ni nikdar sit človeških življenj. Podobni boste teletom, ki jim ni potrebna svetih za-kramentov. So pa zato namenjena klavnic, čeravno se tega ne zavedajo. Prej ali slej boste postali krvava žrtev rdečih gospo-darjev, ki bi terjali vašo življenja, če bi postali samo nekaj dni gospodarji naše le-pe Hrvatske.«

Ali je mogoče obvladati Anglijo iz zraka

Znani ameriški letalski strokovnjak Si-korski je objavil v listu »New York Ti-mes« daljši članek o izgledih za letalsko invazijo v Anglijo. Po mnenju Sikorskega je čas za letalski napad velikega obsega nad Anglijo le še kratko odmerjen. Samo nekaj tednov časa je še za tak napad, sicer bo moral biti odložen do pomladi. »Izgled za uspeh takega velikanskega napada je tako dolgo neverjeten, dokler ne bo strta moč angleškega letalstva. Izkrčevanje in preva-žanje večjih kontingentov čet s transport-nimi letali je mogoče samo v spremstvu ja-kega zaščitnega letalstva. Najboljši dokaz za to je umik angleških čet iz Flandrije preko luke v Donkerqueu. Tam so bili takrat Angleži gospodarji zračnega prostora nad Donkerqueom kljub vsem nasprotnim zat-jevanjem. Ako bi tega dejstva ne bilo, bi bila padla ogromna večina angleškega eks-pedicijskega zbora v nemško ujetništvo. Nedavno sem sam letel s skoro vsemi vr-stami nemških vojnih letal, kakor tudi z vsemi angleškimi vojnimi letali. Na teme-lju teh svojih osebnih preizkušenj in po-datkov, ki jih imam iz enega in drugega tabora na podlagi poteka zračnih borb in operacij v toku sedanje vojne, lahko re-čem, da je angleška zračna vojska v obram-bi nadmočna nad nemškim sicer številno močnejšim letalstvom. Zaradi tega smat-ram, da je za sedaj nemogoče izvesti nem-škemu letalstvu operacije, ki bi mu osigu-rale gospodstvo nad zračnim prostorom nad Anglijo. Dokler pa tega ni, je vsaka misel na trajen uspeh zračne invazije pro-ti Angliji hudo iluzoren.«

Nemške priprave za napad na Anglijo se ne omejujejo samo na zrakoplovstvo. Kakor smo tudi mi že opetovano poročali, gre po mnenju vojaških strokovnjakov za kombinirano akcijo iz zraka in preko mor-ja podpirano še od dalekosežne artiljerije ob francoski obali, katere topovi segajo na angleška tla.

Izpopolnitev sovjetskega poslanstva v Beogradu

V Beograd so prispeli z letalom novi člani sovjetskega poslanstva, in sicer svet-niki poslanstva Lebedev, drugi tajnik So-lod in pisar Saharov. Potovali so iz Ode-se z letalom do Sofije in od tam naprej v Beograd. Na beograjskem letališču je sprejela prvi tajnik poslanstva gospo-dična Patrikijeva.

Preseljevanje Nemcev iz Besarabije in Bukovine

Kakor javljajo nemški listi, je prispela v ponedeljek v Moskvo z letalom posebna nemška komisija, ki bo razpravljala o iz-seljitvi Nemcev iz od sovjetrov sasedene Besarabije in Bukovine. Po berlinskih in-formacijah bo izseljenih iz Besarabije v rajh 80.000 Nemcev, iz Bukovine pa 35.000 Nemcev. Večina teh izseljencev bo nastan-jenih na novih domovih, ki so bili eva-kuirani od Poljakov v Poznanju.

Vprašanje francoskih ujetnikov

»Po poročilih francoskih listov je poskušala izposlovati francoska vlada vsaj delni predčasni odpust francoskih vojnih ujet-nikov iz nemških taborišč, akoravno je pogodba o premirju določila, da ostanejo tam do sklenitve miru. Sedaj zavrača po-skuse francoske vlade »Völkischer Be-obachter« z zelo ostrim člankom, naslovl-jenim »Francoska predrznost«. V članku opozarja glavni nemški list francosko vla-do na to, kako je postopala Francija z nemškimi vojnimi ujetniki po letu 1914. »Takrat so pretekla leta in ne mesec prej ko se je vrnil zadnji živeči nemški ujetnik v domovino. Francozi so očividno pozabili, da so pričeli izpuščati prve nemške ujet-nike šele po 10. januarju 1920. Pozabili so tudi, da so zlonamerno zadrževali čim dalje v ujetništvu celo težke nemške ran-jence. Na to svoje početje naj danes raje mislijo Francozi, ne pa na to, kako bi osvobodili svoje ujetnike iz ujetništva, ko se nahajamo še sredi vojne.«

Zakaj Amerika in Rusija ne bosta intervenirali

Znani Farinacijev organ »Il Regime Fas-cista« je te dni objavil uvodnik o polo-žaju Anglije glede na njena prizadevanja, da bi si pridobila zaveznike za razširjenje sedanje vojne. List piše med drugim: »...Angleži se še vedno nočejo odpo-vetati ideji, da bi mogla Rusija v posled-njem trenutku spreminiti svojo politiko, da bi skušala preprečiti vzpon totalitarnih držav. Toda Rusija mora misliti na mnoge svoje lastne skrbi! Mi ne verujemo, da bi bilo zanjto koristno odpirati račune, ki bi bili saldirani z isto brzino in odločnostjo, s kakršno so bili saldirani računi na Polj-skem in v Franciji ter s kakršno se sedaj

pripravljamo, da saldiramo svoj račun z Anglijo. Rusija ne more verjeti v zmago Angležev: ono, kar se odigrava v Sredo-zemlju in v afriških kolonijah, ji mora služiti za koristen pouk.

Amerika pa intervenira samo tedaj, ka-dar računa z gotovim uspehom, to je, ka-dar je sigurna, da bo mogla skleniti dobre kupčije v sedanosti in bodočnosti. Ona ne

pozna heroizma ter ne prevzema nase žrtev, da bi reševala umirajoče...

Anglija bo torej ostala osamljena... Ona je izjavila, da bo vsako njeno mesto rov in da je London postal ogromna trd-njava. Takšne izjave so zelo dragocene. One namreč dopuščajo sovražniku, da na-pade brez omejitev, to je, da ponovi, kar je že storil v Varšavi in Rotterdamu.«

Dr. Jule Gabrovšek na poslednji poti

Ljubljana, 24. julija

Truplo mladega planinca, ki je našel smrt v stenah Razora, so danes zvečer po-ložili na viškem pokopališču k poslednje-mu počitku v pokopališki mrtvašnici, kjer je danes ležal pokojnik dr. Jule Gabrovšek, so se ob njegovi krsti vrstili prijatelji in znanci, ki jih je imel nešteto saj je bil za-radi svojega izredno živahnega značaja redko priljubljen. Prišli so ga kropiti in prinášali so mu vence in šopke, tako da je bila mrtvašnica polna rož v krsti, med rožami, je negibno počival, še pred nekaj dnevi tako poln življenja...

Okoli šestih je bilo viške pokopališče polno občinstva, ki je prišlo spremiti pokoj-nika na njegovi zadnji poti. Prišli so nje-govi šolski tovariši tudi iz oddaljenih kra-jev, kot zastopnika njegovih stanovskih tovarišev dr. Fetič in dr. Urbanc, pa šahisti s predsednikom ljubljanskega šahov-skega kluba univ. prof. inž. dr. Kasalom,

da se poslove od tovariša, s katerim so tolikokrat sedeli za šahovsko desko...

Delavsko pevsko društvo »Cankar« je za-pelo pokojniku v slovo »Gozdni je že ze-lene, nato pa so pogrebi dvignili krsto, vso okrašeno z vencami, in jo v dolgem žal-nem sprevodu ponesli v cerkev, kjer so du-hovniki opravili molitve. Sprevod se je na-to vil čez pokopališče k sveže izkopanemu grobu, kjer so prežgali umrlega Juleta položili k zadnjemu počitku. Tu so mu pevc iznova zapeli žalostinke, predsednik dr. inž. Kasal pa se je v imenu šahovskega kluba s toplimi besedami poslovil od ne-pozabnega tovariša. Spregovoril je še za-stopnik strokovne organizacije stavbniških delavcev Tratar, ki se je spominjal požrt-vovalnega dela pokojnikovega na socialnem polju.

Vsi prisotni so imeli solze v očeh, ko so na krsto padale grude zemlje, in še dolgo so se prijatelji poslavljali od svežega gro-ba.

Anglija in Španija

Pirenejski polotok predstavlja občutno vrzel v sistemu angleške blokade

Stockholm, 24. jul. j. (T.O.P.). Po po-ročilih iz Londona postajajo za Anglijo od dneva do dneva bolj aktualni tisti proble-mi, ki se tičejo Pirenejskega polotoka. Odkar imata Španija in s tem posredno tudi Portugalska direktni stik z državama osi, narašča v Londonu skrb, ali bi bila Portugalska v kritičnem primeru v stanju ubraniti se invazije osnih držav. Pirenejski polotok postaja tudi bolj in bolj boleča vrzel v angleški blokadi in so si odgo-vorni angleški činitelji na jasnem, da je nujno potrebno to vrzel na kak način za-mašiti. Gotove številke o trgovini Amerike s Španijo upravičujejo sum, da se Nem-čija še sedaj preko španije oskrbuje z go-tovimi potrebščinami, v prvi vrsti z ame-riškim petrolejem. Britanska pomorska

kontrola nad Španijo je postala po izlo-čitvi francoske mornarice iz skupnega kontrolnega brodograja zelo težavna. Prav tako so se pokazale nove ovire glede kon-trole španskega uvoza čez Atlantski ocean. Anglija je že ukrenila vse potrebno, da se ta kontrola poostri, v kratkem pa bodo sledile še nove poostrene mere o kontroli prekomorskega prometa španije, čeprav te mere ne bodo posebej objavljene. Čeprav vlada v Londonu dokaj deljeno mnenje gle-de pristnosti španskih zagotovil, da želi tudi nadalje ostati nevtralna, so vendar v merodajnih angleških krogih mnenja, da bo naraščajoči pritisk Nemčije in Italije na madridsko vlado najbrže zahteval s strani Anglije nov primeren dogovor s Špa-nijo o medsebojnih odnosih.

Japonska na strani osi

ker si obeta od tesnega sodelovanja z Nemčijo in Italijo obilo koristi za svoj položaj na Daljnem vzhodu

Tokio, 24. julija j. (DNB) Japonsko ču-sopisje se še zmerom bavi s sestavo dru-gega Konoyevskega kabineta, od katerega se nadeja za Japonsko, uspešnega dela. Zuna-nji minister Matsuoki je v ponedeljek dal v zunanjem ministristvu izjavo zastopnikom domačega in tujega tiska, v kateri je na-glasil, da moda »bliskovitih vojn« sedaj tu-di v diplomaciji jamči za uspehe. List »To-kio Asaki« pravi k Matsuokijevemu poli-tičnemu programu: »Nedvomno, da bo pod spretnim političnim vodstvom Matsuokija napočil dan, ko bo Japonska skupaj z dr-žavama osi Nemčijo in Italijo odločilno sodelovala pri novi ureditvi sveta.

Trgovinski minister Kobayashi je zastop-nikom tiska izjavil, da si bo Japonska z na-slonitvijo na državni osi ustvarila občutek večje varnosti v svojem gospodstvu, ker se bo v večji meri lahko osvobodila odvis-nosti od Anglije in Zedinjenih držav. Ja-

panska mora še nadajeti v večji meri izko-ristiti dobrino svoje lastne dežele, v prvi vrsti železo in električno silo, da si bo na ta način lahko ustvarila obilo cenenih iz-hodiščnih snovi za industrijsko proizvo-dnjo. Japonska smatra, da se mora čim bolj nasloniti na držav: osi, ako hoče plodo-nošno izkoristiti gospodarske vire Vzhod-ne Azije. Hkrati pa mora priti Japonska z Nemčijo in Italijo do sporazuma, po kate-reni mora vse tiste, kar spada k Vzhodni Aziji, ostati na razpolago Japonski v prvi vrsti velja to za japonski izvoz, ki mu mora biti zagotovljeno prvenstvo na trži-šči Vzhodne Azije. Končno je Kobayashi naglasil, da se tudi na Japonski vse bolj očitno kaže potreba po državni kontroli nad gospodarstvom, ker se le na ta način mogoče resnično do skrajne mere izkoristi-ti vse razpoložljive sile ter jih obrniti v prid lastnemu narodu.

Češka vlada v Angliji

London, 24. julija. (UP). Nova češko-slovaška emigrantska vlada je sestavljena takole:

Predsednik dr. Beneš, podpredsednik mgr. Šramek, zunanji minister Jan Ma-saryk, vojni minister general Inger, finan-čni minister Edvard Otrata, notranji mi-nister Jan Slavik, minister za socialno po-litiko Nemetz, minister za prosveto Feuer-abend ter minister brez listnice Jarolim Nečas.

Churchill je včeraj v spodnji zbornici sporočil, da je Anglija priznala začasno češko vlado.

Madžarska in angleško priznanje čsl. vlade

Budimpešta, 24. jul. z Madžarska jav-nost vidi v angleškem priznanju začasne češkoslovaške vlade v Londonu prota Ma-džarski naperjeno angleško demonstracijo, dasiravno v angleških vladnih krogih iz-javljajo, da priznanje provizorne češkoslo-vaške vlade še ne pomeni tudi popolne teritorialne obnove češkoslovaške repu-blike.

Nad 200 žrtev vročine v Zedinjenih državah

New York, 24. julija. AA. (DNB) Vro-činski val, ki je pred nekaj dni zjel Zedinjene države, še vedno traja. V ne-katerih krajih kaže termometer 40 sto-penj Celzija. V zadnjih dneh je od sonča-ric umrlo 52 ljudi. Iz mnogih krajev po-ročajo o velikih viharjih. Utunilo je 165 oseb. V posameznih pokrajinah, predvsem v Illinoisu, je zavladala velika suša.

V Nemčiji ženske ne smejo nositi moških klobukov

Berlin, 24. jul. j. (DNB) Po odredbi nem-ških oblastev, oddelka za obleko, je z da-našnjim dnem v Nemčiji prepovedano prodajanje moških klobukov ženskim ku-povalkam. Ta odlok je bil potreben zaradi tega, ker je moda nošenja moških klobu-kov zavzela tolikšen obseg, da so bila ogrožena ne samo številna mala podjetja za izdelovanje ženskih pokrival, marveč je nastala tudi neupravičeno visoka poraba klobučevine za izdelovanje klobukov.

Bivši nemški cesar Viljem ostane v Doornu

Berlin, 24. jul. (UP). Dvorna pisarna hi-še Hohenzollerncev demantira, da je bivši cesar Viljem v Postdamu. Resnica je, da se cesar Viljem nahaja v Doornu, kjer je že 20 let. V Potsdamu je samo stalno bi-valično bivašče nemškega prestolonasled-nika.

Zvišanje delavskih mezd v Bolgariji

Sofija, 24. julija. AA. (Stefani) Ministr-ski svet je sklenil, da se delavske mezde zvišajo za 15%.

Nov španski konzul v Berlinu

Madrid, 24. julija. br. Za novega špan-skega poslanika v Berlinu je bil imenovan general Espinoza, ki se je zelo odlikoval v španski državljanski vojni in je bil prvi na-cionalistični vojaški guverner Madrida.

†

Nelzproсна usoda nam je po težki bolezni nenadno iztrgala iz naše srede naš ljubljeni in dobro mam, staro mamo, sestro, gospo

ALOJZIO ZUPET roj. BARIČ

Prepeljemo jo v Skočjan pri Mokronogu, kjer bo pogreb v petek, dne 26. julija 1940 na tamkajšnjem pokopališču.

Ljubljana, Skočjan, 24. julija 1940.

Žalujejo družine: MARZIDOŠEK, ZUPET, BOLE, KASTREVC, POGORELEC — in ostalo sorodstvo.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— danke za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali danke naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in žetivne se računajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— danke za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali danke naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se računajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— danke za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali danke naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Kuharico
prvoznostno, za boljše restavracije, iščem za takoj. Plača dobra. Stara do 30 let. Ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod »Restavracija«. 18366-1

Kuhar(ica)
prvoznostno, se sprejme takoj v restavracijo. Kosač, Prešernova ulica 52. 18562-1

Mehaničarski pomočnik
dobi službo v kolearski stroki. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »3006«. 18628-1

Fotografski pomočnik(ca)
in učence(ka) se takoj sprejme. Foto »Eli«, Maribor, Aleksandrova cesta 1-II. 18630-1

Pekovskega pomočnika
vajevalca vsega dela pri parni peči in razvažanju kruha s koleosom sprejmemo takoj. Oseba ne se predstavlja. Rudniška pekarna, Zasejce ob Savi. 18596-1

Gospodinj
starejša, samoska, poštena, po možnosti z lastno opravo. Išče samostojni uradnik z doletom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gorenje«. 18593-1

Šiviljska pomočnica
prvoznostno, se sprejme. Nastop takoj. — Ateje Anica Kavčič, Bled. 18392-1

Brivskega pomočnika
mlajšega, dobro moč, sprejme takoj. Cerjak, Gosposvetska 7. 18610-1

Brivskega pomočnika
dobrega, hitrega, sprejme v stalno službo. Ponudbe pod »Dobra moč, služba stalna na ogl. odd. Jutra 18612-1

Službo dobi
Beseda 50 par, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Lesni manipulant
išče primerne namestitve. Sposoben obratovanja in popravila vezarjen v lesni stroki. Naslov v vseh poslovi. Jutra. 18624-2

Vaienci (ke)
Vajenca zdravega, močnega, ki zna vzeti kolo, sprejme takoj. Slaščičarna Morla, Ljubljana, Igriška ulica 10. Prednost imajo iz dežele. Stanovanje v hiši. 18916-44

Vajenka
inteligentno, simpatično, ki staneje v mestu, sprejme renomiran frizerski salon. Naslov v vseh poslovi. Jutra. 18611-44

Pojila
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Akademikarka
bi instruirala v avgustu samo za hrano in stanovanje. Cenji ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Najraje na deželi«. 18190-4

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Kupin
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

2 jermenice
litoželzne, lahke, premer 50 cm, 8—10 cm široke, za prosti tek, kumpimo. Cenjene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prosti tek«. 18563-7

Staro železo
in vse kovine najbolje plača »Metalica«, tel. 3283. Gosposvetska 16. 18622-7

Staro gume
in stare žarilice kupuje po najvišji ceni DKW zastopstvo I. Lovše, Celovška c. 93. 18621-7

Auto, moto
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Dva tovorna avtomobila
prvoznostno znamke v zelo dobrem stanju, za vsako ceno naprodaj. Strojna delavnica, Ljubljana, Sv. Petra c. 85. 18626-10

Kupim avto
type Plymouth, Mercedes, Steyer, Super Opel. Moste, Pokopalska 14. 18598-10

Kolesa
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Žensko kolo
in Pfaff šivalni stroj poceni prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Čim prej«. 18620-11

Damsko in moško kolo
prvoznostno znamke, popolnoma novi, za izredno nizko ceno naprodaj. — Ljubljana, Gostilna Rozman, Sv. Petra c. 85. 18627-11

Kapital
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Vloge
Kmetijske rablin se kakih 100 tisoč proti takojšnemu plačilu. — RUDOLF ZORE, Ljubljana, Gledališka ulica št. 12. 18536-16

Posojila
na štetino in državne papirje preskrbam točno in hitro. 18335-16

Za WEEKEND
kupite najceneje zložljive vrtno fotele, rožaste kreton in klot odeje, primerne zavese v raznih vzorcih pri: SEVER — MARIJAN TRG št. 2. V popravilo vzamemo tudi stare odeje.

Pozor avtomobilisti!
Velika razprodaja avtomogov za osebne avtomobile. Poizve se pri OPEL zastopstvo Šolman, Celje, telefon 241.

Din 500.000 gotovine
vložimo v dobro, že obstoječe industrijsko ali primerno drugo podjetje. V poštev pride samo celoten znesek. — Obrnite se na: RUDOLF ZORE, Ljubljana, Gledališka ulica 12

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Vrednostne papirje
ugodno kupuje in prodaja Menjalnica Fr. Ramovš, Ljubljana, Miklošičeva 17. Tel. 41-20. 18632-16

Pohišstvo
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Pohišstvo
novo in že rabljeno, ali ga želite prodati ali samo dati v shrambo, sprejemamo v poseben oddelek v komisijko prodajo po zelo ugodnih pogojih. Kupcev je v tem oddelku vedno dovolj za dobro ohranjeno posredništvo. Vso reklame preskrbimo sami. Sproščite nam na dopisnici ali ustno. Prevoz pohištva preskrbimo sami. — Ivan Mathias, Ljubljana, Tyrševa cesta 12. 19-12

Jedilnico in spalnico
rabljeno, dobro ohranjeno, modern, kupim proti gotovini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pohištv«. 18629-12

Lokali
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Lokal
(vpeljana modna trgovina) vporaben tudi za drugo stvar. Se odda. Šmartinska c. 37. Vprašati Tyrševa c. 37. 18603-19

Manjšo trgovino ali gostilno
dobrodošlo ali lokal na prometni točki, namenjen najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prednost Jesenice«. 18589-19

Trgovski lokal
v centru Ljubljane, se zelo ugodno odda. Naslov v vseh poslovi. Jutra. 18614-19

Stanovanja
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Parcelo
1292 kv. m ob Vodnikovci v cersti v Sp. Šiški predm. Naslov v vseh poslovi. Jutra. 18560-20

Velika trgovska hiša
v Prevaljah ugodno na prodaj. Informacije v vseh poslovi. Jutra pod »Rentabilnost«. 18600-20

Dragocenosti
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Vsakovrstno zlato
kupi po najvišjih cenah ČERNE - julevir Ljubljana, Wolfova ulica

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Službo dobi
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

50 različnih modelov dvokoles
SI LARNO BREZOVČEVO OGLEDE 201
IGNVOK
LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7

Stanovanje
manjše, v bližini Univerze išče zakonski par brez otrok. Ponudbe pod »Plačnik na ogl. odd. Jutra. 18618-21a

Dvosobno stanovanje
išče mirna, tridnanska družina. Ponudbe pod »Solidna na ogl. odd. Jutra. 18605-21a

Sobo odda
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Opremljeno sobo
lepo, sončno, s posebnim vzhodom, z uporabo kopalnice, oddano eni ali dvema osebam. Na željo tudi prazne. Maribor, 36. 18599-23

Opremljeno sobo
za dve osebi, lepa, s sooporabo kopalnice, (ev vso oskrbo), v centru oddam. Naslov v vseh poslovi. Jutra. 18596-23

Prazna soba
prikladna tudi za pisarno, skladišča, ali delavnico, se odda. Šmartinska c. 10. 18607-23

Opremljena soba
lepa, s posebnim vzhodom, se odda. Šmartinska c. 10. 18606-23

Sobe išče
Beseda 50 par, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Na Jesenicah
iščem eno ali dve večji prazni sobi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bližina tovarne«. 18583-23a

Posest
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Več šivalnih strojev
popolnoma novih in rabljenih poceni naprodaj pri »Prometu« (naproti križanski cerkvi). 18619-29

Informacije
Beseda 1 din, danek 3 din, za šifro ali danke naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Gostilničarka
pri kateri je v nedeljo zvečer pustil nek gospod uro in denžnik, se prosi, da sporoči svoj naslov ogl. odd. Jutra pod »štev. 11. 18601-31

KLIŠEJE
ENO VEČBARVNO JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Salva
Dobi se v vseh strokovnih trgovinah!

ALCOSO
odlična britvica za britje Vas bo zadovoljila

ALCOSO
odlična britvica za britje Vas bo zadovoljila

ALCOSO
odlična britvica za britje Vas bo zadovoljila

ALCOSO
odlična britvica za britje Vas bo zadovoljila

ALCOSO
odlična britvica za britje Vas bo zadovoljila

ALCOSO
odlična britvica za britje Vas bo zadovoljila

ALCOSO
odlična britvica za britje Vas bo zadovoljila

ALCOSO
odlična britvica za britje Vas bo zadovoljila

ALCOSO
odlična britvica za britje Vas bo zadovoljila

ALCOSO
odlična britvica za britje Vas bo zadovoljila

SPORT

Dva popoldneva za atletiko

V soboto in nedeljo bo na telovadšču Ljubljanskega Sokola zanimiv atletski miting s handicapom, ob udeležbi številnih najboljših slovenskih atletov

V soboto 27. in nedeljo 28. julija bo na sokolskem telovadšču v Tivoliju atletski miting s handicapom. Tekmovanje se prične ob 17. Ker je to prav za prav že prva priprava za troboj mest, je pričakovati precejšnje udeležbe atletov, ki bodo imeli priliko v močni konkurenci postaviti dobre rezultate.

Vrstni red tekmovalja je naslednji:
1. dan sobota: 300 m hap., skok v višino, 60 m hap. predteki, 3000 m hap., met krogla, 60 m hap. finale, 500 m hap., met diska, stafeta 4x100 hap.
2. dan nedelja: 25 km po cesti, 200 m hap. predteki, skok v daljino, met kopja, 1000 m hap., 200 m hap. finale, troskok, met kladiva, 7000 m hap., stafeta 4x100 kakor v soboto.

V teku na 300 m in 500 m bosta nastopila Klinar in Oberšek. Poljšak, Viler in Glonar A. so tudi moči, na katere bosta morala računati. V skoku v višino bo po daljšem odmoru spet nastopil Slanina po-

V nekaj vrstah Priprave za novo sezono v nogometu
Medtem ko pri nas nogometaši in z njimi tudi oni, ki za zeleno mizo vodijo njihova pota, večinoma še počivajo na svojih uspehih ali neuspehih, so v območju hrvaške in srbske nogometne zveze prav za prav že previdno na delu. Izjemo so si privoščili samo renomirani ligaški klubi, ki so dali svojim moštvom nekaj tednov odmora, sami pa so se medtem pobirali za morebitne izpopolnitve in ojačenja, kar je zdaj v tem mescu tudi po pravilih omogočeno.

Za zeleno mizo pa so medtem za bodočo prvenstveno sezono v glavnem že določili podrobni spored, ki se bo v območju obeh zvez začel dne 18. avgusta. Pri Hrvatih bodo sedaj imeli v ligi 9 klubov in bo jesenski del tekmovalja trajal do vključno 13. oktobra. Osem klubov iz lige je ostalo starih — vključno Bačke, ki so ji to čast priznali tudi kar za zeleno mizo —, deveti klub pa bo določen po končanih kvalifikacijskih tekmah, v katerih sodelujeta zdaj še Orijent s Sušaka in Železničar iz Zagreba, na koncu pa bo posegel v odločitev še zadnjičplasirani lanskiligaš — Slavija iz Varaždina.

Tudi na zadnji seji upravnega odbora srbske nogometne zveze so določili začetek tekmovalja za 18. avgusta in bo tekmovalje trajalo do vključno 20. oktobra. V ligi bo igralo 10 klubov, med njimi 8 starih ligašev, deveti in deseti udeležene pa bosta določena po končanih kvalifikacijskih tekmah, v katerih igra zdaj še Jugoslavija iz Jakube in Skopski sportni klub, po izločitvi enega izmed teh pa se bo s preostalom pomeril za vstop v ligo še devetoplasirani lanskiligaš — Bask iz Beograda.

Po časopisnih vesteh je zdaj gostovanje ruskih nogometašev v Sofiji že pred duri. Nogometna reprezentanca Moskve bo v teku današnjega dneva z letalom prispela v Sofijo in tamkaj odigrala dve nogometni tekmi. V nedeljo 28. t. m. bo nastopila proti sofijski Slaviji, dne 1. avgusta pa še proti izbrani anjastorici Sofije. Vsega skupaj pa prišlo na to gostovanje 20 ruskih sportnikov. Za ta prvi nastop predstavnikov ruskega nogometa vlada v bolgarski prestolnici veliko zanimanje. Sportna javnost v vsej Bolgariji jim pripravlja ob tej priliki zelo svečan sprejem.

Zelo agilni so v teh dnevih tudi naši veslači, čeprav moramo v tej sportni panogi zmerom pisati le o Hrvatih in Srbih, ker je pri nas veslanje po prvih povojnih letih skoraj popolnoma zaspalo, kar je navsezadnje zaradi zemljepisne lege naših krajev več ali manj opravičljivo. Da pa razvoj tega sporta ni odvisen samo od morja, kaže ogromna udeležba, ki jo bodo imele veslaške tekme za prvenstvo banovine Hrvatske na Savi pri Zagrebu. Za to nedeljsko prireditve se je prijavilo 11 klubov s 44 člani in skoraj 200 veslačev. Vsekakor bo med njimi velika večina udeležencev iz obmorskih klubov. Glavna veslaška prireditve pa bo potem teden dni pozneje, in sicer regata za prvenstvo države, ki bo letos v Rijeki Dubrovački pri Dubrovniku, na kateri se bo zbralo več sto veslačev iz vseh obmorskih in celinskih krajev.

V soboto in nedeljo je bil v Budimpešti mednarodni plavalni miting med Madžarsko in Nemčijo, v katerem so po hudi borbi zmagali Nemci s tesno razliko 23:21 točkam. Nekateri najvidnejši rezultati tega evropskega mitinga so bili naslednji: na 200 m prsno: 1. Balke (M) 2:43,6, 2. Fabyan (M) 2:52,6; na 400 m prsno: 1. Plat (M) 4:57,2, 2. Tatos (M) 5:01; na 100 m prsno: 1. Plat (N) 1:00,6, 2. Elemeri (M) 1:01; na 1500 m prsno: 1. Tatos (M) 19:37,4, 2. Plat (N) 19:50; na 100 m hrbtno: 1. Schröder (N) 1:13,4, 2. Galambos (M) 1:14. V stafeti 4x200 m prsno je zmagala Madžarska v odličnem času 9:16,2 in je Nemčija ostala druga s časom 9:28,2. V Waterpolu so Madžari odpravili Nemce s 7:2.

V Berlinu je bila preteklo nedeljo odlična prvenstvena tekma za naslov nogometnega prvaka Nemčije. V tej tekmi je Schalke 04 zmagal nad drugim finalistom Dresdner FC z 1:0. Na tej prireditvi v olimpijskem stadionu je bilo nič manj kakor 100.000 gledalcev. Schalke 04 je s to zmago že petič osvojil nogometno prvenstvo Nemčije.

Kolesarska zveza Jugoslavije. (Službeno.) Kolesarska dirka za prvenstvo države A kategoriji bo v nedeljo, dne 18. avgusta t. l. na cesti Ljubljana—Zagreb (150 km). Pravico nastopa imajo vsi vozači A kategorije, ki imajo licenco zveze za leto 1940. Nevetericirani vozači niti funkcionarji na tej dirki ne bodo mogli sodelovati, odnosno izvrševati nobene funkcije. Podroben zapis je bil poslan preko narodnih zvez vsem podsavezom in onim klubom, ki so verificirali svoje člane. — Tehnični referent Antun Banek, s. r.

SK Ljubljana. Danes ob 19. uri nujen in važen sestanek vseh starejših nogometašev. Vsi in točno.

Iz življenja na deželi Iz Zagorja
z — Senzacija o nesreči v Kisovškem rovu. Davi se je po zagorski dolini raznesla razburiliva vest, da se je v Kisovškem rovu zrušila večja plast zemlje in skupino štirih rudarjev odrezala od rova, ki drži na prostu. V nesnici pa se je pripetilo samo manjši odkršek, kakršni so v jamskem delu precej pogosti. Reševalci so zemljo po kratkem naporu odgrebli, da je delo brez vsake nevarnosti nemoteno teklo dalje.

z — Škoda po neurju. Odbor, ki mu je bila poverjena cenitev škode po zadnji nevihti v zagorski občini, je zaključil svoje delo. Celotna škoda znaša blizu tri četrt milijona din, nekaterim pa se zdi ta ocenitev prenizka. S podporami, ki jih prizadeje upravičeno pričakujejo, bodo najbrž še razne težkoče, ker občina nima denarja, drugod pa so tudi viri po večini zamrznili. Trboveljska občina je res mnogim takoj priskočila na pomoč, kar priča o dobrem gospodarstvu. Zagorje pa še vedno trpi zaradi nepravilne odmere družabnega davka.

z — Sokolsko društvo bo 1. septembra proslavilo 50 letnico obstoja. Dopoldne se

DOBI SE
v vseh boljših trgovinah. Varujte se potvorb. GLAVNO SKLADIŠČE: E. LEVER Beograd — poštni predal 284